

DOKA

DOĞU KARADENİZ KALKINMA AJANSI

www.doka.org.tr

Temmuz -Aralık 2023

50.
Sayı

Bölgemizin Yeni Rotası
Mavi Ekonomi

T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI

#**Milli**
TEKNOLOJİ
HAMLESİ

DOĞRU - OBJEKTİF - KARARLI ADIMLAR

www.doka.org.tr

Adına İmtiyaz Sahibi

Kemal AKPINAR
Genel Sekreter V.

Genel Koordinatör

Mehmet Akif ERASLAN

Genel Yayın Yönetmeni

Hakan BAHÇEKAPILI

Yazı İşleri Sorumlusu

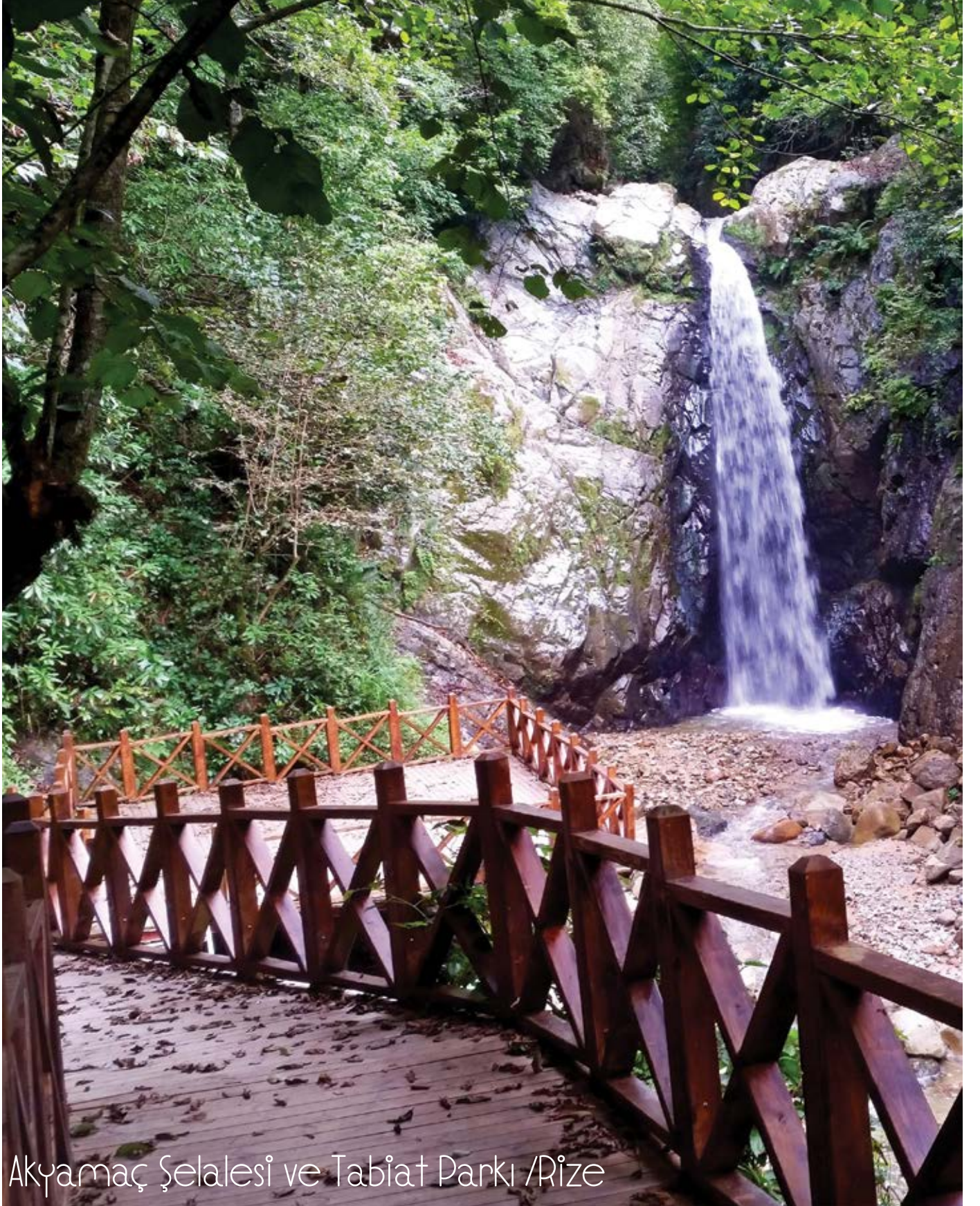
Ahmet YEŞİLÇİÇEK

Görsel Tasarım

Emine GÜLERYÜZ

Gazipaşa Mah. Nemlioğlu Sk. Taksim Yokuşu Vakıf İşhanı No:3 TRABZON

Tel : 444 82 90 Fax: 0462 455 40 88

Akyaaç elalesi ve Tabiat Parkı /Rize

Genel Sekreterin Kaleminden...

Türkiye Yüzyılında
2024-2028
TR90 Doğu Karadeniz Vizyonu

4-11

Kemal AKPINAR
DOKA Genel Sekreteri V.

RÖPORTAJ

14-19

Her yaş için
BOCCE

Prof. Dr. Mutlu TÜRKMEN
Bayburt Üniversitesi Rektörü

DESTEKLENEN PROJELER

22-25

Kuru Meyveli Atıştırmalıklar
Üretim Atölyesi Projesi

26-29

Özkürtün Ürettiyor
Dünya Tanıyor Projesi

30-33

Gençlerin Gücü,
Fatsa'nın Gücü Projesi

34-37

Genç Fidanlar Projesi

38-39

Yöresel Ürünler Hanım Eli İle
Ekonomiye Dönüşüyor Projesi

40-43

Rize Engelsiz SOSYAL Yaşam
Merkezi Projesi

44-47

Aşıklar Pekmezi Projesi

48-49

Akçahasat Projesi

BİR ŞEHRİN HİKAYESİ

Yusufeli

52-55

COĞRAFI İŞARETLİ ÜRÜNLERİMİZ

Vakfıkebir Ekmegi

58-61

Vakfıkebir
Külek Peyniri

Doğu Karadeniz Sürdürülebilir Mavi Büyüme Stratejisi

TR90 Bölgesi Mavi Büyüme Yol Haritası

64-69

MEHMET BOZDOĞAN
Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Birimi Başkanı

UZMAN GÖRÜŞÜ

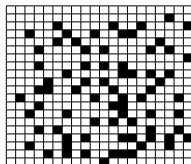
- 'Anadolu Girişimciliği' Güçlenecek
- Trabzon'da Engelli Bireyler 'En Mutlu Köy'de Hayallerini Gerçekleştirecek
- Turizmde Hedef Pazarı Çeşitlendirmek İçin Çalışmalar Sürüyor
- Yapay Zeka ve Robotik Kodlama Merkezi Açıldı
- Mavi Ekonomi Paneli Düzenlendi
- Özdemir Bayraktar Bilim Merkezi ve Planetarium Törenle Hizmete Açıldı
- Bakan Kacır, Sporda Performans Ölçüm ve Yetenek Merkezi'ni Ziyaret Etti
- DOKA 160. Yönetim Kurulu Toplantısı Giresun'da yapıldı

72-87 HABERLER

90-91

BİL BAKALIM

92-93

BASINDA DOKA

Türkiye Yüzyılında 2024-2028 TR90 Doğu Karadeniz Vizyonu

Kemal AKPINAR
Genel Sekreteri V.
Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı

Bölge'nin 5 yıllık geleceğine yön vermek üzere üretilen ve yol haritası niteliğinde olan planın hazırlığında; güncel, dinamik, sonuç odaklı, stratejik, katılımcı, alt ve üst ölçekli plan, program ve belgelerle etkileşimli bir yaklaşım esas alınmıştır.

Bölge Planlama ve Kalkınma Ajanslarının Rolü

Planlama; bölgesel ve kentsel kullanımların ve kaynakların nasıl dağılacığı üzerine karar alma, uygulama, denetleme ve değerlendirme gibi süreçleri içeren, geleceği şekillendiren bir bilim alanıdır. Geleceğe yönelik olması, belli bir amacı gerçekleştirmeye odaklanması ve sistemli bir eylem programı oluşturması planlama disiplininin vazgeçilmez özelliklerindendir. 2000'lerden sonra, planlama alanında stratejik ve parçacı planlama anlayışı benimsenmiş; yerel ve bölgesel planlama önem kazanmıştır. Bu çerçevede, bölge plan ve programlarının uygulanması noktasında kalkınma ajanslarına önemli görevler atfedilmiştir.

3194 sayılı İmar Kanunu'na göre Bölge Planı, ulusal kalkınma planının altında yer alan yerel ölçekteki en üst kademeli plandır. Bu bağlamda Bölge Planı, ulusal düzeyde üretilen plan, politika ve stratejiler ile yerel düzeyde yürütülecek faaliyetler arasında ilişki kurmakta ve kalkınma planları ile mahalli ihtiyaçlar arasındaki dengeyi sağlamaktadır.

2024-2028 TR90 Doğu Karadeniz Bölge Planı

Ajans bir önceki plan dönemindeki faaliyetlerini, 2014-2023 TR90 Doğu Karadeniz Bölge Planı'nda ortaya konulan öncelikli amaç ve hedefler doğrultusunda yürütmüştür. Bu dönemde, Bölge Planı'nın hayata geçirilmesine yönelik mali destek programlarının tasarımı ve yönetimi; bölgesel araştırma, analiz ve raporların hazırlanması; tanıtım ve yatırım destek faaliyetleri, işbirliği ve ortaklık faaliyetleri gibi birçok çalışma gerçekleştirilmiştir.

2024-2028 TR90 Doğu Karadeniz Bölge Planı ise On İkinci Kalkınma Planı'nda yer verilen ulusal önceliklerle ve "Türkiye Yüzyılı" vizyonu ile uyumlu şekilde hazırlanmış olup geçen zaman diliminde öğrenilenlerin ve edinilen deneyimlerin bir ürünü niteliğindedir. Bölge'nin 5 yıllık geleceğine yön vermek üzere üretilen ve yol haritası niteliğinde olan planın hazırlığında; güncel, dinamik, sonuç odaklı, stratejik, katılımcı, alt ve üst ölçekli plan, program ve belgelerle etkileşimli bir yaklaşım esas alınmıştır. On İkinci Kalkınma Planı'na ek olarak YER-SİS, Çevre Düzeni Planı, Bütünleşik Kıyı Alanları Planı ve diğer üst ölçekli planlar da incelenmiş ve belgelerdeki mekânsal kademelenme ve sektörel gelişme öngörülerini ana referans kaynağı olmuştur.

Plan, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin ekonomik, sosyal, çevresel, kültürel ve mekânsal öncelikler etrafında öngörülen kalkınma senaryoları ve bu senaryoları gerçekleştirmeye yönelik hazırlanan stratejik öncelik, hedef, tedbir ve program önerilerinden oluşmaktadır. Hazırlanan Bölge Planı mevcut durum verilerini ortaya koyması yönüyle önemli bir kaynak, aynı zamanda ulusal düzeyde üretilen planlar ile yerelde yürütülecek faaliyetler arasındaki ilişkiyi tanımlayan önemli bir politika belgesidir. Bu anlamda Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, merkez ve yerel arasında koordinasyonu sağlayıcı bir rol üstlenmiştir.

Katılımcı bir planlama anlayışının benimsendiği plan hazırlık sürecinde, Bölge illerinde gerçekleştirilen çalıştaylar ve paydaşlarla yapılan birebir görüşmelerle tüm kamu, özel sektör, üniversite ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerinin sürece aktif katılımının sağlanması esas alınmıştır. Bu yöntemle, paydaşların 5 yıllık plan döneminde 6 ilde gerçekleştirilmesini istedikleri program, proje ve faaliyetlere ilişkin veri toplanmış, potansiyel gelişim odaklarına ve sorun alanlarına ilişkin görüş ve öneriler değerlendirilmiştir.

Bölge Planı mevcut durum verilerini ortaya koyması yönüyle önemli bir kaynak, aynı zamanda ulusal düzeyde üretilen planlar ile yerelde yürütülecek faaliyetler arasındaki ilişkiyi tanımlayan önemli bir politika belgesidir.

Plan hazırlıkları kapsamında DOKA çalışma birimleri ve yatırım destek ofisleri personelini içeren tematik çalışma grupları kurulmuştur. Mevcut duruma ilişkin gerekli analiz ve değerlendirmeler için paydaşlardan elde edilen verilere ek olarak ulusal ve uluslararası strateji belgeleri, akademik kaynaklar ve yayınlardan gerekli veriler temin edilmiştir. Oluşturulan Mevcut Durum Analizi, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin sosyal, ekonomik, mekânsal, çevresel ve kültürel boyutlarına ilişkin geniş bir çerçeve sunmaktadır.

TR90 Bölgesi'nin coğrafi konumu, zengin doğal kaynakları, beşeri sermayesi, kendine özgü kültürel ve tarihi öğeleri göz önünde tutularak Bölge'yi 2028 yılına taşıyacak ve geleceğini tarif eden vizyon **"Dönüşen Ekonomik Yapısıyla Küresel Ölçekte Rekabetçi, Yüksek Yaşam Kalitesine Sahip Çalışkan İnsanlarıyla Müreffeh, Eşsiz Doğası ve Kadim Değerlerini Koruyarak Gelişen Bir Doğu Karadeniz"** olarak belirlenmiştir. Bu vizyona erişebilmek adına Bölge'nin mevcut durumu ve gelişme eksenleri dikkate alınarak 4 adet stratejik öncelik belirlenmiştir:

4 STRATEJİK ÖNCELİK

Bölge Ekonomisinde Rekabet ve Yenilik Odaklı Yapısal Dönüşümün Sağlanması

1

Beşeri Sermayenin Geliştirilmesi ve Sosyal Refahın Artırılması

2

Kırsal Alanlarda Tarımsal Verimliliğin ve Refahın Artırılması

3

Çevresel Sürdürülebilirliğin Sağlanması ve Yaşam Kalitesinin Artırılması

4

Sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde mevcut kaynakların yerinde ve etkin kullanımı sağlayacak ve yerel potansiyeli harekete geçirecek bu stratejik öncelikler altında 28 adet hedef ve 124 adet tedbir oluşturulmuştur.

Sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde mevcut kaynakların yerinde ve etkin kullanımı sağlayacak ve yerel potansiyeli harekete geçirecek bu stratejik öncelikler altında 28 adet hedef ve 124 adet tedbir oluşturulmuştur. Stratejik öncelik, hedef ve tedbirlerin yapılandırılmasında ulusal strateji belgelerinde sıklıkla yer verilen “küresel krizlerle ve kırılganlıkla mücadele, üretim-hizmet sunuş yapısındaki değişiklikler, küresel tedarik zincirinde kopmalar ve değişimler, dijitalleşme, veri toplama ve yönetimi, geleceğin meslekleri, yeşil ve mavi büyüme, iklim değişikliği, yoksullukla mücadele, afetler ve kriz yönetimi” gibi başlıklar dikkate alınmıştır.

2024-2028 TR90 Doğu Karadeniz Bölge Planı kapsamında ortak akılla kararlaştırılan stratejik öncelik alanlarından **birinci stratejik öncelik** rekabet ve yenilik odaklı ekonomidir. Bu önceliği gerekçelendirmek adına Türkiye ve TR90 Bölgesi ekonomisinin temel göstergeleri incelendiğinde; Bölge’deki illerin yenilik ve rekabet seviyesi ile girişimcilik ve AR-GE verilerinin ülke ortalamasının altında olduğu ve Bölge genelinde rekabetçilik endeksinde düşüş eğilimi bulunduğu görülmektedir. Bu doğrultuda, TR90 Bölgesi ekonomisinde öne çıkan tüm

sektörlerde katma değeri yüksek ürün ve hizmetler üretimi, enerji verimliliği, dijital ve yeşil dönüşüm alanlarında Bölge’nin ulusal ve küresel ölçekte yenilik ve rekabet kapasitelerini artıracak yapısal bir dönüşüm gerçekleştirilmesi hedeflenmiş ve buna ilişkin tedbirler belirlenmiştir.

İkinci stratejik öncelik, beşeri sermaye, sosyal refah ve yaşam kalitesi kavramları etrafında şekillendirilmiş olup sosyal kalkınmayı odağına almaktadır. Bu önceliğin belirlenmesine zemin hazırlayan mevcut durum verilerine bakıldığında; Bölge’deki genç işsizlik oranının yüzde 30,2 ile Türkiye ortalamasının oldukça üzerinde olduğu, kadın istihdamının önemli bir kısmının kayıt dışı olarak tarım sektöründe gerçekleştiği, Bölge’de kişi başına düşen aktif yeşil alan ortalamasının 5,93 m² ile Türkiye ortalamasının altında kaldığı, yaşlı bağımlılık oranının yüzde 22,4 ile artış eğilimi göstererek üretken nüfus üzerindeki ekonomik baskıyı artırdığı yönünde bilgilere erişilmektedir. Bu kapsamda istihdam, eğitim, hayat boyu öğrenme olanaklarının artırılması ve kadın, genç, çocuk ve yaşlıların iyi olma halinin geliştirilmesiyle sosyal refah ve yaşam kalitesinin yükseltilmesine yönelik hedef ve tedbirler oluşturulmuştur.

geliştirilmiştir.

1950'den itibaren ülke genelinde meydana gelmiş heyelanların yüzde 23'ünün, taşkınların ise yüzde 9'unun TR90 Bölgesi'nde gerçekleşmiş olması, Bölge'nin afetselliğini yansıtan önemli verileri teşkil etmektedir. Bu durum temel alınarak, iç bölgele rin kıyı ile fonksiyonel bağlantılarının artırılmasına, altyapı eksikliklerinin giderilmesine, yerleşimlerin afetlere karşı dirençli hale getirilmesine ve doğal kaynaklar korunarak sürdürülebilir gelişmenin sağlanmasına hizmet edecek hedef ve tedbirler geliştirilmiştir. Ayrıca bölgenin kentsel ve kırsal yaşam kalitesinin arttırılmasına yönelik hedef ve tedbirlere de vurgu yapılmıştır.

DOKA tarafından 2024-2026 dönemi için üç adet program tasarlanmış olup bunlar; Sürdürülebilir Turizm Sonuç Odaklı Programı, Katma Değerli Üretim ve Ticarileşme Sonuç Odaklı Programı ve Mavi Ekonomi Sonuç Odaklı Programı'dır.

2024-2026 Dönemi Sonuç Odaklı Programları

Doğu Karadeniz Bölgesi'nin önümüzdeki 5 yılı kapsayan plan kurgusu oluşturulurken Bölge Planı'nın stratejik önceliklerini destekleyecek şekilde Sonuç Odaklı Programlama çalışması da yürütülmüştür. Sonuç Odaklı Programlar; stratejik olarak belirlenmiş kalkınma hedeflerini yakalamak üzere, belirli bir sektör, tema veya mekânda kalkınma sonuçları elde etmek amacıyla alt program, tedbir, proje ve faaliyetleri içeren, nitelikli analize dayanan, ilgili kurumlarla iş birliği halinde hazırlanan, ölçülebilir sonuç ve çıktı hedefleri olan orta vadeli programlardır. Bu doğrultuda DOKA tarafından 2024-2026 dönemi için üç adet program tasarlanmış olup bunlar; Sürdürülebilir Turizm Sonuç Odaklı Programı, Katma Değerli Üretim ve Ticarileşme Sonuç Odaklı Programı ve Mavi Ekonomi Sonuç Odaklı Programı'dır.

• **Sürdürülebilir Turizm Sonuç Odaklı Programı:** Programın amacı Bölgede özellikle son 10 yılda gerçekleştirilen tanıtım faaliyetleriyle başat sektör haline gelen turizmin sezonsuz ve marka turizm anlayışıyla sürdürülebilir büyümesini sağlamaktır. Program kapsamında; doğa ve kültür turizmiyle birlikte başta sağlık ve spor turizmi olmak üzere Bölgenin turizm ekosistemiyle uyumlu

diğer turizm türlerine yönelik çalışmalar gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Ek olarak, mevcut pazarların güçlendirilmesinin yanı sıra hedef pazarları çeşitlendirmek üzere tanıtım faaliyetleri gerçekleştirilecektir. Turizmde kurumsallaşma ve hizmet kalitesinin artırılması, turizm değer zincirinin güçlendirilmesi, araştırma, veri yönetimi, planlama, mesleki eğitim ve iş birliği alanlarında yaşanan tikanıklıkların giderilmesi önem arz etmektedir. Söz konusu ihtiyaçlara yönelik olarak bölge turizmine ilişkin bir eğitim, araştırma ve veri merkezi niteliğinde; dijital dönüşüm, hayat boyu öğrenme, tasarım ve modelleme, AR-GE, hedef pazar çalışmaları, uluslararası eğilimlerin yerel uyarlanması gibi alanlarda uzmanlaşmaya yönelik uygulama ve modeller oluşturulması amaçlanmaktadır.

• **Katma Değerli Üretim ve Ticarileşme Sonuç Odaklı Programı:** Katma Değerli Üretim ve Ticarileşme SOP'u, yürürlükte olacağı üç yıllık dönem boyunca gerçekleştirilecek faaliyetlerin etkisiyle orta ve uzun vadede TR90 Doğu Karadeniz Bölgesi üretiminin katma değer düzeyini, üretici işletme ve kooperatiflerin verimliliklerini artırarak bölgenin rekabet gücünün geliştirilmesini amaçlamaktadır.

Bunun yanı sıra yatırım ve girişim ekosisteminin sürekli gelişimini destekleyecek bir bakış açısıyla şekillendirilen sonuç odaklı programda nitelikli yatırım ve girişimlerin bölgeye kazandırılması özellikle hedeflenmektedir.

Katma değer ve verimlilik temalarına odaklanılacak olan SOP kapsamında ayrıca bölgedeki KOBİ ve kooperatiflerin ürün ve hizmetlerinin ticarileşme kapasitelerinin artırılması ve bölgenin net ihracatçı konumunun ihracat hacminin yükseltilmesiyle güçlendirilmesine yönelik çalışmalara yer verilecektir.

• **Mavi Ekonomi Sonuç Odaklı Programı:** Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerindeki, “Hedef 14 Sudaki Yaşam” doğrudan sürdürülebilir mavi ekonominin geliştirilmesini işaret etmektedir. “Mavi Ekonomi” kavramı ise okyanuslar, denizler ve kıyılarla ilgili tüm ekonomik faaliyetleri tanımlamakta ve mavi kaynakların sürdürülebilir kullanımını hedeflemektedir. 2024-2026 yılları arasında uygulanması planlanan Mavi Ekonomi Sonuç Odaklı Programı kapsamında TR90 Bölgesinde mavi ekonomi sektörlerinin rekabet gücünün geliştirilmesi amaçlanmaktadır. SOP çerçevesinde TR90 Bölgesinde mavi ekonomi bileşenlerinden biri olan ve hızlı büyüme alanı olarak belirlenen su ürünleri sektörünün rekabet gücünün artırılması amacıyla katma değer, pazar çeşitliliği ve verimliliğin artırılması; kıyı turizmi gelişiminin desteklenmesi; mavi enerji, ulaşım, gemi inşa sektörlerinde ise daha çok araştırma, analiz ve planlama çalışmalarının yapılması kurgulanmıştır.

Sonuç

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. yıl dönümünü kutlamanın verdiği büyük gurur ve heyecanı Türkiye Yüzyılına daha da coşkuyla taşımak ve Bölge'nin gelecek vizyonuna yeni perspektifler sunmak gayesiyle çalışmalarına hız kesmeden devam etmektedir. Yeni yüzyılda Bölge'nin önümüzdeki beş yıllık serüvenine rehberlik edecek olan 2024-2028 TR90 Doğu Karadeniz Bölge Planı ve 2024-2026 Sonuç Odaklı Programları hazırlanırken Bölge'nin mevcut kaynaklarına, gelişme eğilimlerine, odaklarına, ekonomik coğrafyanın sunduğu kalkınma potansiyel ve kabiliyetlerine, bunlara yönelik tehditlere öncelik verilerek mekânsal, sektörel ve stratejik gelişim kararları alınmıştır. Yerel-bölgesel kalkınmanın sağlanması, kaynakların rasyonel ve sürdürülebilir kullanımı, ekolojik dengenin korunması için bu kararlar hayata geçirilecek ve alt ölçekli planlar bu doğrultuda hazırlanacaktır.

Bu vesileyle yeni plan dönemimizin bölgemizin ve ülkemizin kalkınma hedeflerine ulaşma noktasında önemli bir rol üstleneceğine ve Türkiye Yüzyılına katkılar sağlayacağına inanıyoruz.

Her yaş için BOCCE

Türkiye Bocce Bowling ve Dart Federasyonu Başkanı ile Uluslararası Bocce Konfederasyonu (CBI) Başkanlığını birlikte yürüten ve aynı zamanda Bayburt Üniversitesi Rektörü olan Sayın Prof. Dr. Mutlu TÜRKMEN yediden yetmişe her yaştan kişilerin oynayabileceği BOCCE hakkında bizleri bilgilendirdi

Tarihi antik çağlara dayanan bir oyundur. En eski kayıtlar Mısır'a ve Anadolu'ya dayandırılıyor. Mısır'da ve Anadolu'da hemen hemen bugünkü bocce topunun büyüklüğünde yuvarlak taşlarla çocukların oyun oynadığına dair hiyeroglifler ve kalıntılar uluslararası federasyonlarda geçiyor.

Dünyaya bocce oyununun yaygınlaşmasında Anadolu'nun önemli bir role sahiptir. Anadolu'da oynanan bu oyun Romalılar sayesinde Avrupa'ya, özellikle de Kolonyalizm ile birlikte 16. ve 18.yüzyılda Afrika'ya ve Asya'ya Bocce oyunu yaygınlaşıyor.

Bu oyunun türleri nelerdir?

Bu oyunun farklı disiplinleri var. Uluslararası federasyonun kurulması da 1930 ve 1940'lı yıllara başlıyor. 1980'e kadar dört farklı disiplinde çeşitli uluslararası organizasyonlar yapıyor.

Bugün dünyada ülkemizde Bocce dediğimiz şemsiyenin altında dört farklı oyun, federasyon mevcuttur. Bunlardan en yaygını Avrupa'nın en popüler açık hava oyunlarından biridir Petang sporudur. Fransızcası btişik ayaklılar denilen bu sporun topları daha küçük ve metal, homojen olmayan toprak ve çakıl gibi yüzeyde oynanmaktadır.

İkincisi daha çok İngilizlerin ve onlara bağlı milletlerin bulunduğu ülkelerde bizim çim topu diye adlandırdığımız disiplindir. Çim topu denilen disiplin bu dört disiplin içerisinde en zor olan oyundur. Bu nedenle ülkemizde sınırlı sayıda organizasyon düzenlenmektedir.

Üçüncüsü yine demir toparla oynanan Volo diye adlandırılan disiplindir. Fransa'nın Lyon bölgesinde doğup yaygınlaştığından İlyonez diye adlandırılmaktadır.

Bu disiplin hemen hemen bütün kıtalarda yaygın şekilde oynanmaktadır. 1940'lı yıllardan beri yaklaşık 80 ülkede faaliyetler düzenlenmektedir.

Dördüncüsü ise Bocce dediğimiz ancak son zamanlarda çok karıştırıldığından ötürü Bocce Raffa disiplini-

dir. İtalyanlardan gelen etrafı tahtalarla çevrili çok düzgün bir sahada oynanmaktadır. Sentetik renkli toparla oynanan bu oyun diğerlerinden daha düzgün bir görüntü sunmaktadır. Dolayısıyla petang ve voloya göre izlenmesi daha seyir zevki vermektedir.

Bu bahsettiğim dört disiplin (petang, volo, çim topu ve bocce raffa) 1985 yılında bir konfederasyon altında birleşiyorlar. Bu birleşme fiili değil de siyasi bir birleşme sayılabilir. Uluslararası Olimpiyat Komitesinde (IOC) bu disiplinleri temsil etmek amacıyla kurulan bir konfederasyondur. 2021 yılında kadar devam eden bu organizasyonu fesih edilmesiyle benim de içerisinde yer aldığım Uluslararası Bocce Konfederasyonu (CBI) kurulmuştur.

Dört disiplinin ayrı ayrı federasyonları ve kıtasal federasyonları mevcuttur. Her birinin hem kıtalarda hem de dünya şampiyonaları düzenlenmektedir.

2024 Paris Olimpiyat Oyunlarına adaylık başvurusu yaptık. Ancak bu başvurumuza olumlu sonuçlanmamıştır.

Ülkemizde bu sporun tarihsel sürecini anlatır mısınız? Federasyon olarak yürüttüğünüz faaliyetler hakkında bilgi verir misiniz?

Ülkemizde federasyonun kurulmasından önce de aşamalar var. 1990'lı yılların başında İstanbul'da Bocce Raffa disipliniyle ilgili o dönem Uluslararası Federasyon Başkanı İsviçreli Giovanni Baggio önderliğinde tanıtım faaliyeti yapılmıştır. O zaman ki Bakırköy Belediye Başkanı ve daha sonra Sağlık Bakanlığı da yapan Yıldırım AKTUNA buna sahip çıkıyor. Akabinde Yılmaz BALABAN hocamız faaliyetlerini hala sürdüren İstanbul Bocce Kulübünü kuruyor. İlk yapı bu denilebilir. Kulüp düzeyinde başlayan ve birkaç uluslararası faaliyete katılan bu arkadaşlarımız 1995 yılında Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün onayıyla Türkiye İçin Herkes Spor Federasyonuna bağlanmasını sağlıyor. Dolayısıyla Türkiye İçin Herkes Spor Federasyonu Bocce'nin ilk federe olduğu adrestir. Bocce dediğimiz Bocce Raffa disiplindir.

O zamanlarda diğer üçü ülkemizde bilinmiyor ve yapılmamaktadır. Yaklaşık 8 sene Türkiye İçin Herkes Spor Federasyonu bünyesinde Akdeniz Oyunları, Avrupa ve Dünya şampiyonalarına sporcularımız katılıyor. Ülkemizde 4-5 farklı ilde faaliyetler başlıyor.

2003 yılında kısa süreli olarak Türkiye Beyzbol Federasyonuna bağlanıyor. 2004'ün sonuna doğru Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Merkez Danışma Kurulu Türkiye Bocce Bowling ve Dart Federasyonu kuruluyor. 2006 yılında Uluslararası Volo ve Uluslararası Petang Federasyonuna, 2008 yılında ise Uluslararası Çim Topu Federasyonuna dahil olduk. Bu kısa süreç içerisinde dünya şampiyonalarına da katıldık.

Bu sporun diğer sporlardan farkları nelerdir?

Bocce herkes için çok değerli bir spor türüdür. Yaş, cinsiyet, vücudun fiziksel özelliklerini çok dikkate almadan yapılabilen bir spordur. Engelli, tekerlekli sandalyeli genç yaşı toplumun her kesiminden kişiler bu sporu rahatlıkla yapabilirler. Zihinsel engellilerin ana sporlardan biri Bocce'dir. Paralimpik oyunlarının hemen hemen kuruluşundan beri ana branşlarından biridir. Dolayısıyla engellilerde dünyada en yaygın branşlar arasındadır. Avrupa'da petang, volo ve raffa oynayan ileri yaşta insanlar vardır.

2016 yılında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız ile ortak bir proje yaptık. Dünya çapında bir projedir. Bocce alanında huzurevi ligimiz vardır. Dünya'nın hiçbir ülkesinde böyle bir organizasyonun olmadığını rahatlıkla söyleyebilirim. 2019'da Tokyo Olimpiyat Oyunları öncesinde herkes için spor ve olimpik miras kapsamında düzenlenen uluslararası konferansa davet edildim. Konuşmacı olarak bu projeyi anlattım. Bütün uluslararası organizasyonlar bu projeyi hayranlıkla izlediler. Çok olumlu geri dönüşler aldık. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız bu projeyi kendi bünyesinde devam ettiriyor. Biz de teknik personel anlamında destek sağlıyoruz.

Hem profesyonel bir sporcu hem de profesyonel bir yönetici olarak bu sporu yapmak isteyen yediden yetmişe önerilerinizi alabilir miyiz?

Bu sporla ilgili hemen hemen 81 ilin tamamında il temsilciliklerimiz mevcuttur. Bu sporu yapmak isteyenler bu temsilciliklerimiz ile iletişime geçebilirler. Ülkemizde 81 ilde temsilciliği bulunan nadir branşlardan birisi de Bocce'dir. Özellikle okullarımıza yaygın şekilde yapılmaktadır. Bir şekilde herkesin bu organizasyonlarda ulaşım şansı bulabileceğini düşünüyorum. Masa tenisi gibi herkesin kısa sürede adapte olup yapabileceği sporlarından birisidir. Birçok insanımızın arabasında bocce seti vardır.

Piknik gibi açık alanlara gittiklerinde bu sporu oynadıklarını görüyoruz. Yeni yapılan sitelerde bocce sahalarının düzenlendiğini görüyoruz. Bundan ötürü bizler de mutlu oluyoruz.

Bu aktiviteleri spor turizmi kapsamında değerlendirebilir miyiz? Buna yönelik yapılabilecek faaliyetler veya ortak çalışmalar neler olabilir?

Yukarıda da değindiğim üzere her konseptte engelliler, yaşlılar, mülteciler ve dezavantajlı gruplarla projeler yapılabilir. Bireysel ve takım halinde oynana bir spor türü olduğundan karma takımlar oluşturarak çok güzel sosyal etkinlikle gerçekleştirilebilir. Özellikle doğa turizminde tamamlayıcı bir spor olarak rahatlıkla bocce faaliyetleri düşünülebilir.

Çok sporlu çok aktiviteli tasarımların içerisinde bocce rahatlıkla kurulabilir. İleri bir örnek olarak kış sporları içerisinde kara düzeninde, yaz sporları içerisinde plaj bocce olarak oynanabilir. Her yere entegre edilebilecek bir avantaja sahiptir.

Federasyonumuzun yürüttüğü çok fazla sayıda Erasmus projesi olmuştur. Şu anda da Sporda Çocuk Korumayla ilgili olarak Erasmus kapsamında 250 bin avruluk bir projeyi yürüteceğiz. DOKA ile de bu tarz projelerde ortaklık yapabiliriz.

Bayburt Üniversitesi olarak da özel sporculara ilişkin olarak başlattığımız çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmalara devam ediyoruz. Federasyon başkanı olmamız hasebiyle birçok milli sporcu üniversitemize gelmektedir. Onun içinde güzel bir tesis oluşturma çabamız da devam etmektedir. Bu tesis oluştuğunda çok daha üst düzeyde ikili çalışmalar yapacağız. DOKA da bunlardan biri olabilir. Bölgesel nitelikteki faaliyetler birlikte yürütülebilir.

Kuru Meyveli Atıstırmalıklar Üretim Atölyesi Projesi

Yusufeli ilçesinin yeniden yerleşim alanına taşınmasıyla birlikte ilçenin sosyo-ekonomik yapısının tamamen değiştiğini ifade eden Yusufeli Belediye Başkan Yardımcısı Süleyman Toprak, “Yusufeli ilçesinde yeniden yerleşim nedeniyle muhtemel göçün önlenmesi, yeni istihdam alanlarının teşkil edilmesi ve gelir kaynaklarını artırmanın yanı sıra Yusufeli’nde kadınlara yönelik istihdam sağlanması ve ilçemizin ürünlerinin değerlendirilip ilçe ekonomisine katkı sağlanması için bu projenin hayata geçirilmesine gereksinim duyulmuştur” diye konuştu.

“Dezavantajlı gruplar için yeniden yerleşim daha zor olacak, yeni insanlara, yeni çevreye ve yeni gelir kaynaklarına uyum sağlamak güçleşecektir” diyen

Toprak, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Şehir dışına göçün yaşanmaması için ilçede istihdam alanları güçlendirilmelidir. Ayrıca sular altında kalan merkezlerde yaşayan halk içinde, yeniden yerleşimden en çok etkilenen grup genelde kadınlar olmaktadır. Yeni ilçede oluşturulan meyve bahçeleri ve var olan meyvelerin işlenmesi nedeniyle bu tesis yapılmıştır. Ayrıca Yusufeli Barajı nedeniyle kent taşınacağından en çok istihdam artışına bu ilçede ihtiyaç duyulmaktadır. Projeye konu olan diğer ilçelerde kooperatif idaresinde ilçenin önde gelen kadınlarından birer kişi görev alacak olup kendi ilçelerindeki sözleşmeli meyve üreticileri ile kooperatif bünyesindeki kapama meyve bahçelerinin organizasyonu ve yönetimini gerçekleştirecektir.

Tesiste yıllık yaklaşık 60 ton meyve işlenecek olup, sözleşmeli tarım yapılacak kapama meyve bahçesinden 30 ton, geri kalanı ise projeye konu olan çevre köylerden temin edilecektir.”

Bir adet kurutma tesisi kurulduğunu ve bu tesise ürün sağlamak üzere ilçe merkezinde 125 hektarlık bir alanın Milli Emlak'tan kiralanıp vatandaşa kiraya verildiğini kaydeden Toprak, “Vatandaş bahçesinde ürünü yetiştirip ürününü meyve fabrikasına getirerek ürün bedelini alabilecektir. Bu şekilde hem aile bütçesine katkı sağlayacak ve hem de toprakla bağını kesmeyecektir” dedi.

Proje kapsamında kurulan tesisin sürdürülebilir bir şekilde meyve teminini sağlamak ve iklimsel faktörlerin üretime olumsuz etkisini azaltmak amacıyla beş farklı yerde meyve bahçeleri oluşturulduğuna dikkat çeken Toprak, “Meyve İşleme ve Kurutma Tesisi kurulumu tamamlandıktan sonra kurulacak Meyve Üretimi Kooperatifi bünyesinde tesisin işletilmesi sağlanacaktır. Bununla birlikte sosyal güvencesi olmayan kadınlara hem beceri kazandırılacak hem de aile bütçesine katkı sağlanmış olacaktır” şeklinde konuştu.

Program Adı	2021 YILI SOSYAL GELİŞMEYİ DESTEKLENME MALİ DESTEK PROGRAMI	
Proje Adı	Kuru Meyveli Atıştırmalıklar Üretim Atölyesi Projesi	
Referans No	TR90/21/SOGEP-02/0001	
Yararlanıcı	Yusufeli Belediye Başkanlığı	
Bütçe	2.467.908,00 TL	Destek Miktarı 2.220.000,00 TL (% 90)
Proje Süresi	18 ay	

Proje İle İlgili Detaylar

Proje Ofisi ve Ekibinin Oluşturulması

Proje kapsamında belediye bünyesinde proje ofisi oluşturulmuş ve proje ekibi tahsis edilmiştir.

Makine-Ekipman Alımı

Proje kapsamında 1 adet tepsili meyve kurutma makinesi, 1 adet sert ürün doğrama makinesi ve 1 adet de havuzlu yıkama makinesi satın alınmış ve kurulumları gerçekleştirilmiştir. Aynı zamanda bir adet soğuk hava deposu yapılmıştır.

Küçük Ölçekli Yapım İşleri

Meyve işleme tesisi inşaatı gerçekleştirilmiş, kapama meyve bahçesi oluşturulmuştur.

Eğitim Faaliyetleri

300 kişiye teknik eğitim verilmiştir.

Özkürtün Üretiyor Dünya Tanıyor Projesi

Projeyi hayata geçirirken Kürtün'ün doğal güzelliklerini, kültürel değerlerini ve üretim anlamındaki değerlerini ortaya çıkarmayı amaçladıklarını belirten Özkürtün Belediye Başkanı Yakup Turgut, daha önce de DOKA desteğiyle iki projeyi ilçelerine kazandırarak, eğlence alanları, hobi bahçeleri ve seyir terasları yaptıklarını söyledi.

"Yaptığımız bu projeyle de konaklama sürelerinin artırılmasına ilişkin epey yol aldık" diyen Başkan Turgut, "Bu durumu projenin sürdürülebilirliği açısından çok kıymetli buluyorum. Kürtün ilçesindeki bütün değerlerimiz, üretim yaparken gençlerimiz, kadınlarımız ve hatta çocuklarımız bile bu projenin ortak paydasında yer aldılar" dedi.

Vatandaşlardan aldıkları ürünleri DOKA'nın desteğiyle oluşturdukları tesiste işleyip paketlediklerini kayde-

den Başkan Turgut, "Yörenin meşhur turşularından galdirik, taflan, kiraz, fasulye ve kızcılık turşusu yapıyoruz. Bu saydığım ürünleri kadınlarımız ve gençlerimizin yanında çocuklar da toplayıp getiriyor. Ücretlerini de peşin alıyorlar. Köylerimizin bazılarında çilek üretimi yapılmaktadır. Kasa işi alıp burada işliyoruz. Yine incirimizden hem turşu hem de reçel yapıyoruz. Kızcılığın marmelat, şurup ve reçelini yapıyoruz" ifadelerini kullandı.

Başkan Turgut, yöresel olarak yapılmakta olan elma, armut pekmezi ve sirkesi; incir, ahududu, böğürtlen, çalı çileği, kızılıçık, kuşburnu reçel ve marmeladı gibi birçok vitamin kaynağı değerini yeniden yapılmaya başlanması ve unutulmaya yüz tutan mutfak kültürünün bir değeri olarak hatırlanıp yeniden korunmasını ve tanıtılmasını sağladıklarını sözlerine ekledi.

Program Adı	2022 YILI SOSYAL GELİŞMEYİ DESTEKLENME MALİ DESTEK PROGRAMI	
Proje Adı	Özkürtün Üretiyor Dünya Tanıyor Projesi	
Referans No	TR90/22/SOGEP12/0001	
Yararlanıcı	Özkürtün Belediye Başkanlığı	
Bütçe	1.089.184 TL	Destek Miktarı 925.806 TL (% 85)
Proje Süresi	24 ay	

Proje İle İlgili Detaylar

- **Proje Ofisi ve Ekibinin Oluşturulması**

Proje kapsamında belediye bünyesinde proje ofisi oluşturulmuş ve proje ekibi tahsis edilmiştir

- **Makine ve Ekipman Alımı**

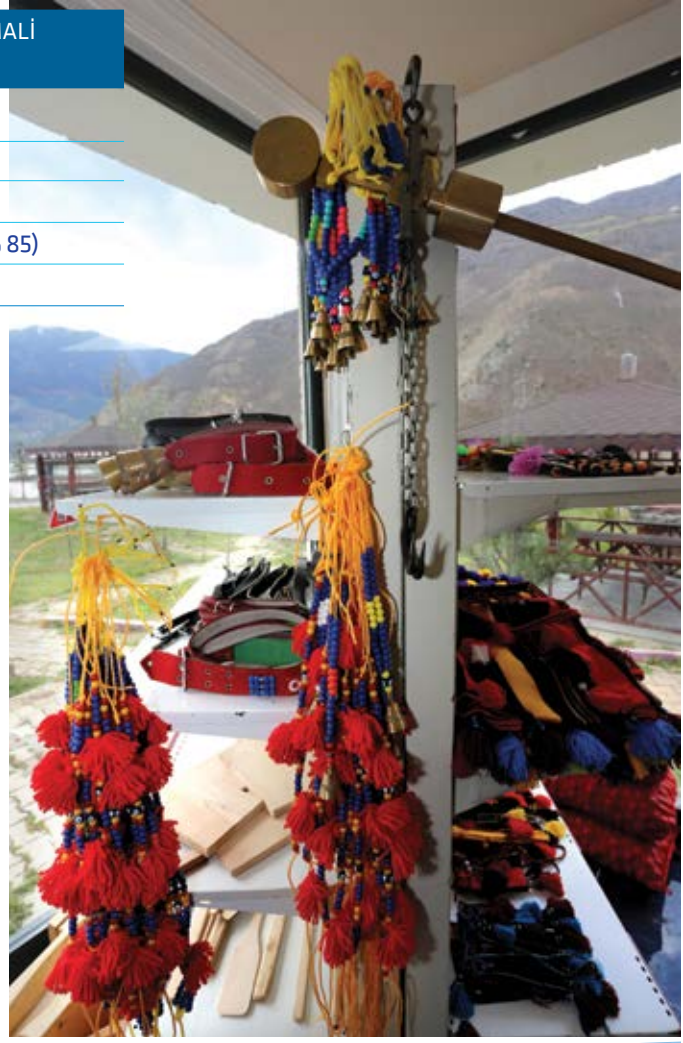
Proje kapsamında mutfak ekipmanları satın alınmış ve kurulumları gerçekleştirilmiştir.

- **Küçük Ölçekli Yapım İşleri**

Yöresel ürün üretim ve paketlenme tesisi oluşturulmuştur.

- **Görünürlük Faaliyetleri**

Proje kapsamında katalog ve afiş yaptırılmıştır.

Gençlerin Gücü, Fatsa'nın Gücü Projesi

Gençlerin Gücü,
Fatsa'nın Gücü
Projesi'nin örnek bir
proje olduğunu belirten
Fatsa Belediye Başkanı
İbrahim Etem Kibar,
projenin 2022 yılı Gençlik
Faaliyetleri Girişimcilik
Kategorisinde birinci
olarak Cumhurbaşkanı
Recep Tayyip
Erdoğan tarafından
ödüllendirildiğini söyledi.

Kent mobilyalarının belediyeler için önemli bir gider kalemi oluşturduğuna dikkat çeken Başkan Kibar, konuşmasına şöyle devam etti:

“Fatsa ilçesi çevresinde bulunan yedi adet ilçenin merkezi konumunda bulunmaktadır. Bölgedeki belediyelerin giderlerinin en büyüklerinden bir tanesi de kent mobilyalarından kaynaklanıyordu. Bu mobilyaların üretimini, tamirini yapabilecek bir merkez kurmak istedik. Hazırladığımız proje, DOKA'dan yüzde 75 hibe olarak yürürlüğe girdi. Meslek lisansının mobilya bölümünde eğitimlerini görmüş gençlerimizin de istihdamını sağlayan bir proje oldu. 10 tane genç ve 1 adet usta öğretici öncülüğünde kent mobilyalarını bu merkezde üretmeye başladık. Aynı zamanda ARGE faaliyetlerini sürdürülmektedir. Bu proje ile ürettiğimiz kent mobilyalarını mesire alanlarında, sokak ve caddelerde vatandaşımızın hizmetine sunmuş olmaktan dolayı mutluyuz, gururluyuz. Bu mer-

kezde kamelyalar, piknik masaları, bahçe çitleri ve vatandaşımızın taleplerine göre de her türlü üretimi yapabiliyoruz.”

Proje sayesinde belediyenin ciddi oranda tasarruf sağladığına dikkat çeken Başkan Kibar, “Sadece ahşap malzemesini dışarıdan satın alıyoruz. Geri kalan tüm işçilik belediyemiz personellerince gerçekleştirilmektedir. Aynı zamanda belediyemiz adına bakım ve onarımlar da gerçekleştirilmektedir. Bu da belediyemizi ekonomik olarak önemli bir yükten kurtarmış oluyor. Yaklaşık yüzde 40 oranında bir tasarruf yaptığımızı belirtmek isterim. Bu çalışmalar usta ellerde yürütüldüğünden özellikle kurumsallık noktasında hem belediyemizi hem de vatandaşlarımızı çok memnun etmektedir” şeklinde konuştu.

“Projenin yürütüldüğü alanı 2024 yılı içerisinde daha büyük bir alana taşıyarak hem istihdam sayımızı artırmak hem de gelebilecek diğer talepleri de karşılamak istiyoruz” diyen Başka Kibar, sözlerini şöyle tamamladı:

“İlerleyen zamanlarda sadece Fatsa’ya değil Ordu’nun bütün ilçelerine hatta bölgeden veya bölge dışından gelebilecek talepleri de karşılayabilecek bir altyapıyı oluşturmayı hedefliyoruz. Fatsa aynı zamanda hem OSB’si hem de küçük sanayi sitesiyle önemli bir konuma sahiptir. Buralara da kalifiye işçi verme noktasında hedeflerimiz var. Bu da projenin amacına hizmet etmesi noktasında çok önemli ayrıntılarından bir tanesidir. Bir taraftan kalifiye personel yetiştiriyorsunuz, bir taraftan bölgenin önemli ihtiyaçlarından birini belediye eliyle gerçekleştiriyorsunuz ve bunun gerçekleştirirken de çok büyük bir kamu tasarrufu sağlıyorsunuz. Böyle düşündüğümüz zaman uzun vadede Türkiye’ye de model olabilecek projelerden bir tanesi olacaktır.”

Program Adı	2021 YILI SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM VE DESTİNASYON YÖNETİMİ MALİ DESTEK PROGRAMI	
Proje Adı	Gençlerin Gücü, Fatsa'nın Gücü Projesi	
Referans No	TR90/21/SOGEP-14/0001	
Yararlanıcı	Fatsa Belediye Başkanlığı	
Bütçe	1.173.880,79 TL	Destek Miktarı 880.000,00 TL (% 75)
Proje Süresi	18 ay	

Proje İle İlgili Detaylar

- Proje Ofisi ve Ekibinin Oluşturulması**

Proje kapsamında belediye bünyesinde proje ofisi oluşturulmuş ve proje ekibi tahsis edilmiştir.

- Makine-Ekipman Alımı**

Proje kapsamında CNC makineleri, testere makineleri, hava kompresörü, planya makinesi, kalınlık makinesi, zımpara makineleri, kaynak makinesi, vidalama makineleri ve diğer marangoz aletleri ile çalışma tezgâhı satın alınmış ve kurulumları gerçekleştirilmiştir.

- Küçük Ölçekli Yapım İşleri**

Bina tadilat işleri yapılmıştır.

- Görünürlük Faaliyetleri**

Tabela, poster, pankart, broşür ve davetiye bastırılmıştır.

Genç Fidanlar Projesi

Belediye olarak kent estetiği konusunda çalışma yapmak niyetinde olduklarını belirten Ünye Belediye Başkanı Sayın Hüseyin Tavlı, "Kent estetiğine dokunmakla birlikte aynı zamanda kişi başına düşen yeşil alanların miktarını artırmak için bir gayretimiz vardı. Bu gayretimiz ve çalışmalar süreci içerisinde kent estetiğini oluşturacak peyzaj ürünlerinin özellikle de çiçek ve ağaççık bitkilerin tamamını dışarıdan satın alıyorduk. Bu da Ünye Belediyesi'ne ciddi anlamda maliyet ve yük getiriyordu. Bu maliyet ve yükü hafifletmek, dolayısıyla daha uygun fiyatlarla süs bitkilerini üreterek peyzaj alanlarımızdaki kabiliyetimizi iki katına çıkarmak adına kendi bünyemizde bu faaliyeti yürütebilir miyiz diye düşündük. Bu çerçevede DOKA'ya proje başvurusu yaptık ve kabul oldu" diye konuştu.

"DOKA'nın destekleriyle kendi süs bitkilerini, peyzaj bitkilerini, çiçeklerini üreten bir şehir haline geldik" diyen Başkan Tavlı, konuşmasına şöyle devam etti:

"Proje ile hem peyzaj düzenlemelerimizde hem de yeşil alanlarımızın artırılmasında ekonomik imkanları çok daha verimli hale getirdik. En azından maliyetlerimizin yüzde 40 oranında düştüğünü rahatlıkla söyleyebilirim."

Projeyle birlikte iki adet serayı Ünye'ye kazandırdıklarını dile getiren Başkan Tavlı, "Sadece serayı kazandırmakla kalmadık, gençlerimizin ve çocuklarımızın seracılık noktasında eğitim almalarını, aldıkları eğitim neticesinde kendi özel hayatlarında neler yapabileceklerini görmelerini sağladık."

Aile ekonomilerine kendi arazilerinde katkı sağlayabilecek tecrübeleri edinmelerine de olanak sağlamış olduk. 25 adet gencimize bu süreçte bitkisel üretim konusunda teorik ve uygulamalı eğitimler verildi. Bunların içerisinde 5 adet kursiyerimizi mesai arkadaşı olarak bünyemize kattık” ifadelerini kullandı.

Başkan Tavlı, Karadeniz Bölgesi’nde kendi marifetiyle en çok sosyal tesis işleyen belediye olduklarını da sözlerine ekledi.

Proje İle İlgili Detaylar

- Proje Ofisi ve Ekibinin Oluşturulması**

Proje kapsamında belediye bünyesinde proje ofisi oluşturulmuş ve proje ekibi tahsis edilmiştir

- Makine ve Ekipman Alımı**

Belediyeye ait alanda 1 adet 144 m² tohumdan üretim serası, 528 m²'lik vejetatif üretim serası ve 1 adet 70m² konteyner satış ofisi kurulması planlanmaktadır. Proje kapsamında 25 gence eğitim verilecek. Eğitim alan gençlerden 5 tanesi kurulacak serada istihdam edilecektir.

- Küçük Ölçekli Yapım İşleri**

Mutfak ve satış alanı oluşturulmuştur.

- Görünürlük Faaliyetleri**

Proje kapsamında totem, baskılı önlük ve bandana, broşür, tabela ve eğitim materyalleri yaptırılmıştır.

Program Adı	2020 YILI SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM VE DESTİNASYON YÖNETİMİ MALİ DESTEK PROGRAMI	
Proje Adı	Genç Fidanlar Projesi	
Referans No	TR90/20/ST/0036	
Yararlanıcı	Ünye Belediye Başkanlığı	
Bütçe	2.096.488,00 TL	Destek Miktarı 1.641.550 TL (% 78)
Proje Süresi	24 ay	

Yöresel Ürünler Hanım Eli İle Ekonomiye Dönüşüyor Projesi

Ünye Belediye Başkanı Hüseyin Tavlı, 'Yöresel Ürünler Hanım Eli İle Ekonomiye Dönüşüyor Projesi'nin Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı Sürdürülebilir Turizm ve Destinasyon Yönetimi Mali Destek Programı kapsamında hazırlandığını belirterek, projenin amacının Ünye'de yeni turizm destinasyon alanlarının oluşturulması sürdürülebilir turizm ekonomisinin inovatif yöntemlerle artırılması olduğunu söyledi.

DOKA'dan yüzde 75 oranında hibe almaya hak kazanan proje ile Ünye'de turizme yönelik gelire dönüşebilecek yöresel ürünlerinin satış ve sunum alanlarının planlandığını kaydeden Başkan Tavlı, kültür yolu güzergâhının denizle buluşma noktası olan Ünye Atatürk Parkı içerisinde konuşlanmış bulunan

daha önce balık pazarı olarak kullanılan taşınmazın deneyim mutfağı, satış reyonları ve depo alanından oluşan Hanımeli Yöresel Ürün Satış Pazarı olarak düzenlendiğini ifade etti.

Yöre halkının gelirlerini arttıracak yöresel ürünlerin üretimi ve satışına yönelik faaliyetlerin örgütlenmesi amacıyla Ünyeli kadınlar tarafından belediye desteği ile Ünka Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi'nin kurulduğunu belirten Başkan Tavlı, konuşmasına şöyle devam etti:

“Ünye’de evden satış yapan aile ekonomisine destek olmak isteyen başvuru sahibi kadınlarımız Ünye Milli Eğitim Müdürlüğü, Halk Eğitim Müdürlüğü, İŞKUR, Ünye Kaymakamlığı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı ve belediyemiz tarafından oluşturulan komisyon tarafından seçilerek proje kapsamında gıda hijyeni ve sanitasyon eğitimi ve yöresel ürün eğitimi, ayrıca kooperatifçilik ve girişimcilik konusunda Ünye İktisadi ve İdari Bilimler fakültesi hocalarından eğitim almışlardır. Proje kapsamında yaptığımız Hanım Eli Pazarı’nda hem kadın kooperatifi ürünleri hem de belediyemizin kendi ürettiği yöresel ürünleri satılmaktadır. Proje kapsamında e-ticaret üzerinden satış yapılabilmesi için diğer online satış siteleri ile entegrasyon sağlanmıştır. Böylelikle tanınırlığının ve projenin sürdürülebilirliğine katkı sağlanmıştır.”

Program Adı	2020 YILI SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM VE DESTİNASYON YÖNETİMİ MALİ DESTEK PROGRAMI	
Proje Adı	Yöresel Ürünler Hanım Eli İle Ekonomiye Dönüşüyor Projesi	
Referans No	TR90/20/ST/0036	
Yararlanıcı	Ünye Belediye Başkanlığı	
Bütçe	332.038,50 TL	Destek Miktarı 249.028,87 TL (% 75)
Proje Süresi	24 ay	

Proje İle İlgili Detaylar

- Proje Ofisi ve Ekibinin Oluşturulması**

Proje kapsamında belediye bünyesinde proje ofisi oluşturulmuş ve proje ekibi tahsis edilmiştir

- Makine ve Ekipman Alımı**

Proje kapsamında dondurucu, soğutucu, endüstriyel fırın, kurutma makinesi, barkod ve etiketleme makinesi, vakum makinesi satın alınmış ve kurulumları gerçekleştirilmiştir

- Küçük Ölçekli Yapım İşleri**

Mutfak ve satış alanı oluşturulmuştur.

- Görünürlük Faaliyetleri**

Proje kapsamında totem, baskılı önlük ve bandana, broşür, tabela ve eğitim materyalleri yaptırılmıştır.

Rize Engelsiz SOSYAL Yaşam Merkezi Projesi

18 yaş ve üzeri özel bireylere bir alan oluşturmak amacıyla Engelsiz Yaşam Merkezi'ni kurduklarını belirten Rize Belediyesi Engelsiz Yaşam Merkezi Koordinatörü Filiz Bayraktaroğlu, "Türkiye'de her belediyenin engelsiz yaşam merkezi tarzı yapılara ihtiyacı olduğuna dair bir algı vardı. Başkanımız eğitimci kökenli birisidir. Ben de öğrencilerinden birisiyim. Engelliler konusunda hassasiyeti olan birisidir. DOKA'nın destekleriyle oluşturulan merkezimizde hemen hemen her yaş grubundan özel bireylere hizmet verecek bir yapıya kavuştuk" dedi.

"Engelsiz Yaşam Merkezi'nde özel bireyleri sosyal hayata entegrasyonunun kolaylaşması beklenmektedir" diyen Bayraktaroğlu, "Gruplar halinde verilecek mesleki eğitimler ve rehabili-

tasyon etkinlikleri ile aynı zamanda aileler üzerinde de olumlu etkiler oluşması beklenmektedir. Özel bireylere yönelik faaliyet gösteren STK'ların faaliyetlerini rahatça yapabilecekleri merkezlerin faaliyete geçmesi ile birlikte, Kamu-STK-Belediye işbirliğinin gelişmesi sosyal etkisi daha büyük yeni projelerin ortaya çıkmasını hızlandıracaktır" diye konuştu.

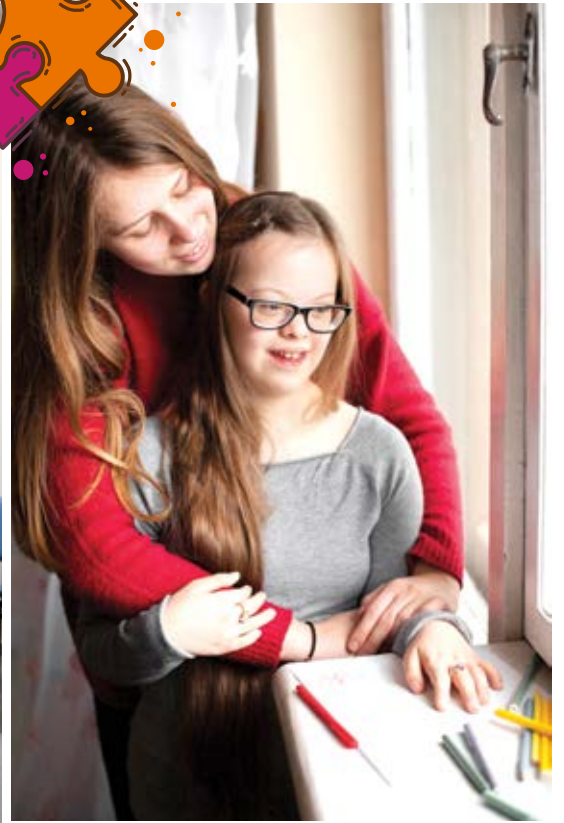
Halk eğitim merkezi ile organize şekilde el becerileri ve hareket atölyesi açtıklarını kaydeden Bayraktaroğlu, "Rize Belediyesi'nce bu merkeze profesyonel ekip (özel eğitimci, psikolojik danışman, fizyoterapist gibi) görevlendirilmiştir. Özel birey fazla olunca bireyselleştirilmiş programlar uyguluyoruz" şeklinde konuştu.

Program Adı	2020 YILI SOSYAL GELİŞMEYİ DESTEKLENME MALİ DESTEK PROGRAMI	
Proje Adı	Rize Engelsiz Yaşam Merkezi Projesi	
Referans No	TR90/20/SOGEP-21/0001	
Yararlanıcı	Rize Belediye Başkanlığı	
Bütçe	1.825.578,74 TL	Destek Miktarı 1.551.752,62 TL (% 85)
Proje Süresi	24 ay	

Proje İle İlgili Detaylar

- Proje Ofisi ve Ekibinin Oluşturulması

Proje kapsamında merkez bünyesinde proje ofisi oluşturulmuş ve proje ekibi tahsis edilmiştir.

- Makine-Ekipman Alımı

Proje kapsamında 6 adet atölye (Maker, drama, spor, resim, mutfak sanatları, müzik) 1 adet rehabilitasyon merkezi için gerekli ekipman alımı yapılmış ve kurulumları gerçekleştirilmiştir.

- Küçük Ölçekli Yapım İşleri

Binanın tadilatı yapılmıştır.

- Görünürlük Faaliyetleri

Proje kapsamında 20 adet billboard, 30 adet raket, 200 adet afiş ve 1 adet tabela yaptırılmıştır.

Aşıklar Pekmezi Projesi

“Muhtarlığa aday olurken genç arkadaşlarımız ile köyümüzün eksikliklerini tespit ettik. Ne yapabiliriz konusunda görüş alışverişlerimiz oldu” diyen Aşıklar Köyü Muhtarı Turan Sırtlı, konuşmasına şöyle devam etti:

“Atıl durumda duran birçok meyveye sahibiz. Bu ürünleri üzüm şırası ve pekmez gibi katma değerli ürünlere dönüştürerek kırsalda yaşayan nüfusun geliri artsın, kente göç azalsın istedik. Ekonomik nedenlerden ötürü ilçe veya illere göçler oluyor. Projeyle kısmen de olsa bu göçü önlemek istiyoruz.”

Köylerinin Çayeli'nin en büyük köylerinden biri olduğunu kaydeden Muhtar Sırtlı, “Köyümüz Çayeli'ne bağlı 54 köyden birisidir. 658 nüfusa sahip köyümüzde 360 hane yaşamaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel uygulama okulumuz 42 öğrenci ve 24 personel ile hizmet vermektedir. Köyümüzde ÇAYKUR'a bağlı 13 adet çay alım yerinin yanında kültürel olarak da kemer köprümüz, tarihi su kuyumuz, 2 adet kayıtlı değirmenimiz mevcuttur. Dağınık bir yerleşimi sahibiz. Köyümüzün geçim kaynağı sıklıkla çaydır. Bunun yanında küçük bahçelerde sebzeler yetiştirilmektedir. Büyükbaş hayvancılık yapan ailelerimiz vardır. Bu saydıklarım daha çok aile içi ekonomiye yöneliktir” diye konuştu.

Köy halkının yetiştirdiği Trabzon hurması, kivi, kokulu üzüm, karayemiş, likarba gibi meyveleri projeye yaptıkları tesiste işleyeceklerini ifade eden Muhtar Sırtlı, “Yüzde yüz katkısız pekmez, meyve suyu, sirke, şıra, reçel ve marmelat gibi ürünlere dönüştürerek satacağız. Bu da vatandaşımıza ek gelir olacak. Bunun yanında meyveleri katma değerli ürüne dönüştürmüş olacağız.

Tesisimizde bu ürünleri işleyebileceğiz. İlerleyen yıllarsa kapasitemizi artırmayı hedefliyoruz. Köyümüzün yanında diğer köylerden ve ilçelerden de ürün alacağız. Böylece diğer köylerimizdeki ürünleri de ekonomiye kazandırmış olacağız” dedi.

Projeyi muhtarlık olarak yaptıklarını anlatan Muhtar Sırtlı, “Ancak projemizdeki faaliyetleri yaparak satın almaları gerçekleştirdikten sonra Aşıklar Köyü Tarımsal Kalkınma Kooperatifi adında kooperatif kurduk. İşletmemizi bu kooperatif aracılığıyla yürütüyoruz. İlerleyen yıllarda el yapımı çay yapmayı planlıyoruz. Köyümüze ve bölge-mize hayırlı olmasını diliyorum” diye konuştu.

Program Adı	2021 YILI SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM VE DESTİNASYON YÖNETİMİ MALİ DESTEK PROGRAMI	
Proje Adı	Aşıklar Pekmezi Projesi	
Referans No	TR90/21/SOGEP-19/0001	
Yararlanıcı	Aşıklar Köyü (Çayeli) Muhtarlığı	
Bütçe	3.500.000 TL	Destek Miktarı 3.000.000 TL (% 85)
Proje Süresi	24 ay	

Proje İle İlgili Detaylar

- Proje Ofisi ve Ekibinin Oluşturulması

Proje kapsamında muhtarlık bünyesinde proje ofisi oluşturulmuş ve proje ekibi tahsis edilmiştir

- Makine ve Ekipman Alımı

Proje kapsamında yıkama makinesi, üzüm sap alma ve patlatma makinesi, balans tankı, pişirme kazanı, buhar kazanı ve hattı, ürün tankı ve fermentasyon tankı, şişeleme ve paketleme malzemeleri satın alınmış ve kurulumları gerçekleştirilmiştir.

- Küçük Ölçekli Yapım İşleri

İşleme tesisi oluşturulmuştur.

- Görünürlük Faaliyetleri

Proje kapsamında tabela ve afiş yaptırılmıştır.

Akçahasat Projesi

İlçede yetişen Trabzon hurması, armut, elma gibi meyvelerin işlenmesi ve aynı zamanda bir marka ile birlikte değerlendirilebilmesi adına bir model oluşturmak istediklerini dile getiren Akçaabat Belediye Başkanı Osman Nuri Ekim, “Çiftçimizi ve ürün pazarlamasını da işin içerisine katmak amacıyla DOKA’nın desteklediği projeyi hayata geçirdik. Projemizle birlikte bölgemizdeki meyvelerimizi, sebzelerimizi işleyip paketleyebiliyoruz” dedi.

90’lı yıllarda ilçede tütün ile geçinen birçok insanın olduğunu, tütünün kalkmasıyla birlikte alternatif ürünlere yönelmeye başladıklarını ifade eden Başkan Ekim, konuşmasına şöyle devam etti:

“Bu ürünlerden birisi de aronyadır. Aronyayı ilçemizde artırmaya gayret ediyoruz. Kurduğumuz seralarda ürettiğimiz bitkileri çiftçilerimize dağıtıyoruz. Örnek tarlalar oluşturmak suretiyle aronyayı elde ediyoruz. Bu yıl içerisinde bir miktar aronyayı hasat ettik. İlçede bilinen ve yaygınlaştırılması hedeflenen ürünlerin katma değerli üretilmesi ile kırsaldan kente göçün azaltılması, ürünlerin işlenerek daha büyük pazarlara doğrudan nihai tüketiciye sunulmasını amaçlıyoruz. Bu kapsamda profesyonel bir şekilde meyve ve sebzelerin toplandığı, depolandığı, kurutma ve sağlıklı paketlenme gibi işlemlerin yapıldığı tesisi oluşturduk. Bu tesisi çiftçilerimizle yürütme gayreti içerisindeyiz. Oluşturduğumuz bu modelin çeşitlendirilmesini arzu ediyoruz.”

“Coğrafi işaretli ürünlerin sayısının artırılmasına destek olunması, kadın istihdamının artması ve teşvik edilmesi, gelir düzeyinin artması ile yerelde üretilen ürünlerin satıldığı yerleri DOKA’nın desteğiyle meydana getirdik” diyen Başkan Ekim, “Projenin içerisinde kurutma ünitesi, meyve işleyerek suyunu elde edebileceğimiz ünitelerin yanı sıra şişeleme üniteleri yaptık. Bunları da muhafaza edebileceğimiz soğuk hava depoları meydana getirdik. Satışların yapılacağı küçük büfeler de projeye yapıldı. İlerleyen zamanlarda Akçahasat markasıyla birlikte ambalajlanmış güzel ürünleri hem halkımızla hem de turistlerle buluşturacağız” şeklinde konuştu.

Program Adı	2021 YILI SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM VE DESTİNASYON YÖNETİMİ MALİ DESTEK PROGRAMI		
Proje Adı	Akçahasat Projesi		
Referans No	TR90/21/SOGEF-26/0001		
Yararlanıcı	Akçaabat Belediye Başkanlığı		
Bütçe	2.293.444 TL	Destek Miktarı	1.800.000 TL (% 78)
Proje Süresi	24 ay		

Proje İle İlgili Detaylar

Proje Ofisi ve Ekibinin Oluşturulması

Proje kapsamında belediye bünyesinde proje ofisi oluşturulmuş ve proje ekibi tahsis edilmiştir

Makine ve Ekipman Alımı

Proje kapsamında mutfak ekipmanları satın alınmış ve kurulumları gerçekleştirilmiştir.

Küçük Ölçekli Yapım İşleri

Yöresel ürün üretim ve paketlenme tesisinin yanında büfe yapılmıştır.

Yusufeli Belediye Başkan Yardımcısı Sayın Remziye Tülay LEVENT,
Yusufeli Barajı nedeniyle taşınan ilçe merkezi ile ilgili konuştuk

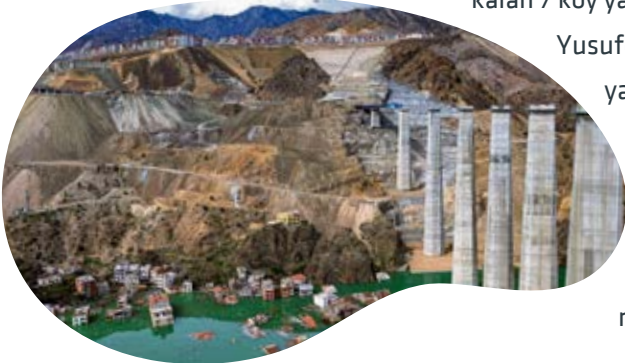
Yusufeli Barajının yapımı hakkında kısaca bilgi verir misiniz?

Yusufeli barajının yapımı 1960'ı yıllarda planlanmış ancak 2013 yılına kadar plan aşamasında kalmıştı. 2013 Yılında barajın temeli, bugünkü cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın canlı yayına katılımıyla atıldı. 2013'ten bu yana baraj, yollar, tüneller, viyadükler, ilçe merkezi ve barajdan dolayı köy merkezi sular altında kalan 7 köy yapıldı. Artvin yolunu

Yusufeli'ne bağlayan viyadükün yapımı devam etmekte olup 2024 yılının ilk aylarında bitirilerek hizmete açılması planlanıyor.

Yusufeli ilçesi şimdiye kadar kaç defa taşınmıştır? Anlatır mısınız? Hangi amaçlarla yapılmıştır?

1879 yılında kurulan Yusufeli ilçesi, Osmanlı ve cumhuriyet devirlerinde 7 defa yer değiştirmiş, Peterek, Öğdem ve Ersis'ten sonra bugünkü yerine nakledilmiş. Kurulduğu yıllarda Kiskim adıyla anılan ilçemiz, 1912 yılında yapılan değişiklikle V. Mehmet Reşat'ın Veliahdı Yusuf İzzettin Efendi'ye izafeten Yusufeli ismini almış. İlçe tarihine baktığımızda ilçemizin sık sık yer değiştirmesinde coğrafi koşulların etkili olduğu görülüyor. Yusufeli ekonomik nedenlerle aynı kaderle bir kez daha karşı karşıya kalmıştır.

Zorunlu göç ve yeniden yerleşim nedeniyle taşınma sürecini anlatır mısınız?

2022 Yılı son aylarında taşınma süreci başladı. 6 ay süren taşınma süreci, hepimiz için hüzünlü bir süreç oldu. Çünkü doğduğumuz, büyüdüğümüz, anılarımızı biriktirdiğimiz yetmiş yıllık ilçemizi sular altında bırakıp mevcut ilçemizin coğrafyasından çok farklı bir yere taşındık. Bir yanda yeni bir ilçe, yeni evler, diğer tarafta yıkım yapılan evler, kurumlar ve neticede harabeye dönüşmesine şahit olduğumuz eski ilçemiz. Hem yeni ilçeye alışmaya çalıştık hem de eski ilçemizin halini görüp üzüldük, acı duyduk.

Taşınma süreci tamamlandı mı? Vatandaşların sizden beklentileri ve istekleri nelerdir?

Taşınma süreci 2023 yılı Mart ayı itibarıyla tamamlandı. Tabi ki sorunlarımız var. Yeni bir ilçe olması dolayısıyla vatandaşlarımızın da beklentileri ve istekleri oluyor ve olacak da. Yeni ilçenin yeşillendirilmesi, peyzajının yapılması, mahalleler arası ulaşımın sağlanması, sosyal alanların oluşturulması ve altyapı üstyapı sorunlarının çözülmesi gibi beklenti ve istekleri var. Zamanla aşılacak ve çözülecek sorunlar bunlar.

Taşınma önceki Yusufeli ekonomisi nasıldı? Taşınma sonrası ekonomik hayat ve sosyal hayat hakkında bilgi verir misiniz?

Taşınma öncesinde mahalle kültürü var olduğundan, özellikle merkezden uzaktaki mahallelerde ticari olmayan, ailelerin kendi ihtiyaçlarını karşılayacağı ölçüde sebze meyve yetiştirilir, ahırında ineği olanlar sütünü hem kendilerine hem de birkaç komşusuna satarak hem kendilerinin hem yakın komşularının peynirini, yağını temin ederlerdi. Yeni ilçeye taşınma ile birlikte üretim yerine tüketim başladı. Eski ilçede kendi yağıyla kavruan birçok vatandaşımız yeni ilçede sadece tüketici durumuna geldi. Eski ilçede yakın mesafeli mahalle kültürü olduğundan sosyal hayatta komşuluk ilişkileri de çok iyiydi. Yeni ilçede çoğumuz eski ilçedeki komşularımızdan ayrı apartmanlara taşındık ve belki de hiç tanışmadığımız insanlarla komşu olduk. Eski ilçeye göre daha büyük olan ve mahalleler arası mesafenin de uzak olduğu yeni ilçeye aidiyet hissetmek için yeni komşularımızla yeni başlangıçlar yapmamız gerekiyor ve bunun için de çabalıyoruz.

Su altında kalan özellikle meyve, sebze ve mezarlıkların dönüşümü ile ilgili olarak neler yapıldı ve yapılmaktadır?

Yeni kurulan ilçenin jeolojik yapısı ve genel bitki örtüsü göz önünde bulundurularak, baraj nedeniyle kaybedilen lezzetlerin geleceğe aktarılması amacıyla yöresel meyvelerin yeni ilçeye taşınması için eski ilçemizde Yusufeli Belediyesi tarafından meyve fidanlığı kurulmuştu. Yeni yerleşim yerine taşınma aşamasında bu meyve fidanlığı da taşındı. Eski ilçedeki meyve sebze yetiştiriciliğinin yeni ilçede de devam etmesi için 400 aileye hobi bahçesi, meyve bahçesi, üzüm bağları ve seralar kiralandı. Bu kiralamalar sayesinde hem vatandaşlarımız kendi meyve sebzelerini elde edecekler hem de yapımı tamamlanan meyve kurutma fabrikasına da ürün kaynağı sağlanmış olacak.

Yeni Yusufeli ilçe merkezi hakkında bizleri aydınlatır mısınız?

Yeni ilçe merkezi 750 ile 950 rakımları arasında bulunan ve Çoruh, Kaçkar, Livane ve Sancak mahallerinden oluşmaktadır. Yeni ilçemiz yapılacak hizmetlerle 21.yüzyılın en güzel göl manzaralı bir ilçesi olacaktır.

Zorunlu göç ve yeniden yerleşim nedeniyle başka ile veya ilçelere göç edenler oldu mu?

Kısmen de olsa iş bulma, eğitim, sağlık gibi nedenlerle göçler yaşandı. Ancak Yusufelililerin büyük çoğunluğu yeni yerleşim yerine taşındı.

Şu anki eğitim, sağlık ve ulaştırma gibi temel hizmetlerde sorun yaşıyor musunuz?

Yusufeli’nde tam kapasiteli bir hastanenin olması ve ilçemizin en yakın ile 90 km. uzaklıkta olması, uzmanlık gerektiren sağlık sorunlarında vatandaşlarımızın sağlık hizmeti almasını geciktiriyor. Ayrıca ilköğretim ve lise düzeyinde eğitim gören öğrencilerimizin, yeni ilçede kendi okullarından farklı mahallelerde ikamet etmeleri de ayrı bir dezavantajlı durumu ortaya çıkartıyor.

Zorunlu göç ve yeniden yerleşimin toplum üzerindeki etkileri hakkında gözlemlerinizi nelerdir?

Eski ilçemizden yeni ilçemize taşınma sürecinin hızlı bir şekilde gelişmesiyle birlikte bir yandan da eski ilçede binaların yıkılmaya başlaması, hepimizde hüznün, kaygı ve gerginlik yarattı tabi ki. İlk etapta ısınmada yeterli işgücünün olmaması ve kömür kalitesinden kaynaklı hava kirliliği de bu kaygı ve gerginliğinin artmasına sebep oldu. Sayın cumhurbaşkanımızın talimatlarıyla ilçemize doğalgazın getirilmesi, hava kirliliği ve ısınma problemlerini de ortadan kaldırdı. Yeni ilçemize, yeni mahallemize ve yeni komşularımıza alışmaya başladık. Zamanla yeni Yusufeli’ne karşı aidiyet hissimizin güçleneceğine ve hep beraber ilçemizi daha da güzelleştireceğimize inanıyorum.

Vakfıkebir Ekmegi

Coğrafi İşaretin Türü

Mahreç

Dosya Numarası

C2017/213

Başvuru Tarihi

30.11.2017

Tescil Numarası

372

Tescil Tarihi

03.08.2018

Başvuru Yapan/Tescil Ettiren Kurum

Vakfıkebir Belediye Başkanlığı

Ürün Grubu

Fırıncılık ve Pastacılık Mamulleri, Hamur İşleri, Tatlılar

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 30.11.2017 tarihinden itibaren korunmak üzere 03.08.2018 tarihinde tescil edilmiştir.

*Trabzon'un 150 yıllık lezzeti Vakfıkebir Ekmegi ve Vakfıkebir Külek Peyniri hakkında **Vakfıkebir Belediye Başkanı Sayın Muhammet BALTA** ile konuştuk.*

Vakfıkebir Ekmeginin tarihi geçmişi hakkında bizleri bilgilendirir misiniz?

Vakfıkebir'de uzun yıllardır üretilmektedir. Coğrafi tescil sürecinde Osmanlı arşivlerinde belgelerine rastladık. İlçemiz yaylacılık kültürünün olduğu bir yerleşim yeridir. Şimdiki kadar ulaşım kolay değildi. Çarşıya haftada veya 15 günde bir inilirdi. Çarşıdan ilk alınan ürünler içerisinde de ekmeğ yer alıyordu. Yaylacılıkta uzun süre dayanmasından ötürü tercih edilen ekşi maya ile yapılan ekmeğ türlerinden birisidir. Zamanla bu ihtiyaçtan marka haline dönüştü. Uzun yolculuklar sırasında ve ikram olarak Vakfıkebir Ekmegi ününü sadece bölgemizde değil tüm Türkiye'de duyurdu.

Göreve geldikten sonra Vakfıkebir Ekmegi hakkında farkındalığını ve bilinirliğini artırmak ve koruma altına amacıyla böyle bir girişimde bulunduk. Sonuçta Türk Patent ve Marka Kurumunca ekmeğimiz tescillendi.

Vakfıkebir Ekmeginin diğer ekmeklerden farkı nedir? Yapımı hakkında bilgi verir misiniz?

Vakfıkebir Ekmegi ekşi maya ile yapılmaktadır. Büyüklüğü ve dayanıklılığı diğer etkenlerden birisidir. Kendine has yöreden kaynaklanan özelliği vardır. Diğer yerlerde yapılan ekmeğın lezzetinin bulamıyoruz deniyor. Ekmeğ ustaları ile görüştüğümüz zaman iklim koşullarının, suyun ve ustanın mahareti ön plana çıkmaktadır. Geçmişten geleceğe dair üretim tarzıdır. Vakfıkebir Ekmegini doğru kullanıyorsanız hiçbir kırıntısını çöpe atmazsınız.

Vakfıkebir Ekmeginin üretimine ilişkin değerlendirmeleriniz nelerdir?

İlçemizde 36 adet fırınımız mevcuttur. Fırınlarımızın kapasitesine göre ekmeğ üretilmektedir.

Vakfıkebir Külek Peyniri

Coğrafi İşaretin Türü

Mahreç

Başvuru Yapan/Tescil Ettiren Kurum

Dosya Numarası

C2018/120

Vakfıkebir Belediye Başkanlığı

Başvuru Tarihi

25.06.2018

Ürün Grubu

Tescil Numarası

764

Peynirler

Tescil Tarihi

25.05.2021

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 25.06.2018 tarihinden itibaren korunmak üzere 25.05.2021 tarihinde tescil edilmiştir.

Vakfıkebir Külek Peynirinin tarihi geçmişi hakkında bizleri bilgilendirir misiniz?

Vakfıkebir Külek Peyniri, uzun yıllara yayılmış külekçilik zanaatının Vakfıkebir'e bir armağanıdır. Yörede geleneksel üretimin devam etmesinde önemli bir yeri vardır. Külek üretiminde peynire koku ve tat geçirmedeği için ladin ağacı tercih edilir.

Vakfıkebir Külek Peynirinin yapımı hakkında bilgi verir misiniz?

Dedem yaylacıydı. Benim de çocukluğum yaylalar da geçti. Pazara inmenin kolay olmadığı, ulaşımın zor olduğu zamanlardı. Dolayısıyla büyüklerimiz peynirler biriktirirlerdi. Biriken peynirleri pişirirlerdi. Külek dediğimiz ahşap kaplara tuzlayarak yığarlardı. Daha sonra toprak altına konulur. Dinlenmeye alınan peynir çıkarılıp tüketilir.

Vakfıkebir Ekmeği ve Külek Peyniri, bölgemizin en önemli kültürel ve gastronomik değerleridir. Bu ürünlerimizi korumak ve tanıtmak için çalışıyoruz.

Coğrafi tescil başvurusu yaptığının başka ürün var mı? Ya da yapmayı düşündüğünüz ürün var mı?

Bölgemizde üretilen kara kilit dediğimiz anahtar var. Bununla ilgili araştırma sürecindeyiz. İlçemizde çok az da olsa uğraşan zanaatkarlarımız mevcuttur. Tanıtımlarımızda kullanıyoruz.

Sizce coğrafi tescilli ürünlerin bölge ve ülke ekonomisine katkıları yanında sosyal getirileri hakkında düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

Birincisi coğrafi tescillenen ürünü koruma altına alıyoruz. İkincisi bu işle uğraşan insanların gelir elde etmesini temin ediyoruz. Coğrafi tescil kazanan ürün

aynı zamanda katma değerli ürüne de dönüşmüş oluyor. İnsanların bu tarz ürünlere yönelim sağladığını gözlemliyoruz. Belediye olarak tanıtımlarını yapıyoruz. Fuar ve organizasyon gibi etkinliklerde her platformda tanıtmaya çalışıyoruz.

Bildiğiniz üzere coğrafi tescillene ürünlerimiz AB tescili de alıyorlar. Ülkemizden ve bölgemizden de AB tescili sağlayan ürünlerimiz mevcuttur. Buna yönelik çalışmalar yapıyor musunuz?

Bunu düşündük. Buna yönelik çalışma yapıyoruz. Ürünlerimizin yurtdışında da bilinirliğini artırmak istiyoruz.

Doğu Karadeniz Sürdürülebilir Mavi Büyüme Stratejisi

TR90 Bölgesi Mavi Büyüme Yol Haritası

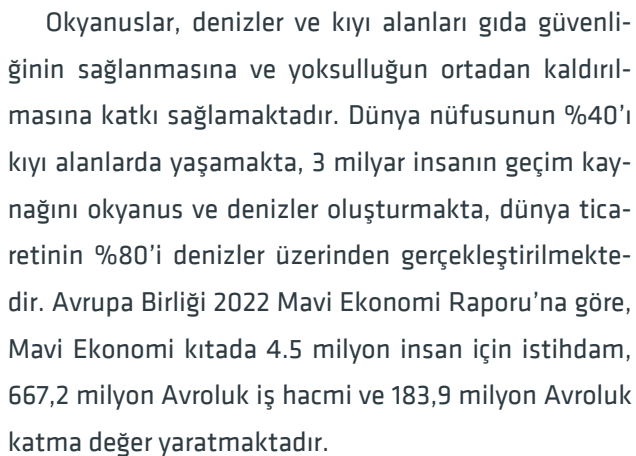
Mavi Ekonomi; balıkçılık, su ürünleri, kıyı turizmi, deniz ulaştırma sektörlerindeki yerel kapasitelerinin geliştirilmesi, bu sektörlerdeki inovasyon yeteneklerinin artırılması, dijitalleşme ve yatırım ortamının tanıtılması ve iyileştirilmesi alanlarında bir iş birliği platformu kurulmasıdır.

MEHMET BOZDOĞAN

Birim Başkanı
Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Birimi

Son yarım yüzyılda yaşanan teknolojik ilerlemeler, ölçek ekonomileri, iktisadi büyüme, kentleşme ve küreselleşme ile artan dünya nüfusu refah artışıyla beraber çevresel ve iklimsel sorunları beraberinde getirmiştir. Çevresel ve iklimsel sorunların ülke ayırt etmeksizin küresel ölçekte gerçekleşmesi sebebiyle sürdürülebilir yeni çözüm ve alternatif politikalara yönelim başlamıştır. Bu doğrultuda, 2016 yılında Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri ile tüm insanlık için ortak hedefler ortaya konulmuştur. Küresel ölçekte sürdürülebilir kalkınma hedeflerine yönelik “Mavi Ekonomi” ve “Mavi Büyüme” kavramlarına ek olarak “Yeşil Ekonomi”, “Yeşil Büyüme”, “Düşük Karbonlu Ekonomi”, “Döngüsel Ekonomi” gibi kalkınma bileşenleri ortaya çıkmıştır. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerindeki, “Hedef 14 Sudaki Yaşam” doğrudan Sürdürülebilir Mavi Ekonomi’nin geliştirilmesini işaret etmektedir. Ancak Mavi Ekonomi kavramının ortaya çıkışı 2008 Küresel Krizi’ne dayanmakta olup bu terimin ilk kez Gunter Pauli’nin 2010 yılında yayınlanan “The Blue Economy: 10 Years, 100 Innovations, 100 Million Jobs” adlı kitabı ile kullanılmaya başlandığı kabul edilmektedir.

Eğitimler sonucunda firmaların ihtiyaç duyduğu konularda SUMAE tarafından mentörlük hizmeti verilecek DOKA Trabzon YDO tarafından da firmaların yatırım ve girişimcilik konularında ihtiyaç duyduğu alternatif finans kaynaklarına erişimi konusunda yatırım danışmanlığı hizmeti sunulacaktır. Ayrıca, özellikle su ürünleri ve gemi inşa firmalarımızın doğrudan yabancı sermaye yatırımları ve ihracatlarını geliştirmek üzere projeye üye 5 ülkenin aynı sektörde faaliyet gösteren firmalarıyla iş birlikleri kurmaları için B2B'lere katılmalarına destek olunmaktadır.

EMFAF 4BIZ projesi süresince sektör paydaşları ile yapılan toplantılar, incelenen veriler ve yapılan analizler neticesinde Ajansın önümüzdeki dönem odaklanacağı önemli bir çalışma alanının Mavi Ekonomi olması kararlaştırılmıştır. Bu kapsamda 2024-2026 yılları için çok yıllık bir programlama ve orta vadeli projeksiyonları içeren Mavi Ekonomi Sonuç Odaklı Programı (SOP) hazırlanmıştır. Mavi Ekonomi SOP'u kapsamında gerçekleştirilecek çalışmalar ve destekler ile özellikle kıyı turizmi, su ürünleri ve gemi inşa gibi Mavi Ekonomi bileşenlerinde yeşil ve dijital dönüşüm uygulamaları ile yatırım, üretim, ihracat, istihdam eksenlerinde sektörün rekabet edilebilirliğini artırırken, çevresel sürdürülebilirliğe destek sağlanacaktır.

Özellikle su ürünleri sektörü başta olmak üzere Mavi Ekonomi sektörlerinde temiz enerji kullanımının artırılması, verimliliği artıracak yenilikçi uygulamaların yaygınlaştırılması, atıkların katma değerli ürünlere dönüş-

türülmesi desteklenerek sektörel karbon ve su ayak izi azaltılacak ve böylece sektörün AB Yeşil Mutabakatı'na uyumu hızlandırılacaktır. Bu kapsamda, sektörlerin ihracatına katkı sağlayacak kalite güvence sistemleri ve ürün kalite belgelerinin alınmasına yönelik akreditasyon uygulamalarının yaygınlaştırılması, markalaşma ve tanıtımına destek olunması, beşeri kaynak kapasitelerinin artırılması, yatırım ve girişim ekosisteminin geliştirilmesi, ihracatta ürün ve pazar çeşitlendirmesine gidilmesi, ileri teknoloji kullanımının yaygınlaştırılması yoluyla katma değerli ürün ve hizmetlerin üretiminin artırılması konularına odaklanılacaktır. Ek olarak, kara kökenli oluşan ve denize taşınan çöpler ile beraber balıkçı barınakları, açık deniz kafes balıkçılığı, liman ve tersanecilik faaliyetlerinden kaynaklanan kirlilikle etkin bir şekilde mücadele edilebilmesi amacıyla, deniz çöpleri oluşumunun öncelikle kaynağında önlenmesine yönelik çalışmalar desteklenecektir. Yerel yönetimlerce biyolojik arıtma tesisleri kurulması, Deniz Çöpleri İl Eylem Planları (DÇEP) ve Sıfır Atık Mavi Hareketi'nin hayata geçirilip yaygınlaştırılmasına destek verilecektir.

Doğu Karadeniz (TR90) Bölgesi için Mavi Ekonomi'nin bahsedilen bileşenleri içerisinde özellikle su ürünleri alanının önemli bir rekabet ve büyüme potansiyeli taşıdığı düşünülmektedir.

Su ürünleri yetiştiriciliği sektörünün de içinde yer aldığı tarım sektörü, istihdam ve dış ticaret göstergeleri itibarıyla TR90 Bölgesi'nin sosyo-ekonomik yapısını belirleyen önemli unsurlardan biridir.

Bölge ihracatında bitkisel ve hayvansal üretimin aldığı pay %49, gıda ürünleri ve içecek imalatı sektörünün aldığı pay ise %28'dir. Açıklanmış Karşılaştırmalı Üstünlükler Endeksine (RCA) göre bölgede tarım sektörü ihracatta rekabetçi özellik taşıyan tek sektördür.

Su ürünleri alanında üretim artışına paralel bir şekilde çevremizde yaşanan Rusya-Ukrayna savaşı gibi jeopolitik konjonktürel gelişmelerin de etkisi ile ciddi bir ihracat ivmesi yakalanmıştır. Bu çerçevede son 5 yılda (2018-2022) su ürünleri sektörü ihracat ve üretim artışı ile bölgede en hızlı büyüyen sektör olmuştur. Bölgede bu dönemde su ürünleri ihracatı 47 milyon dolardan 183 milyon dolara yükselmiş, su ürünleri yetiştiricilik miktarı ise % 115'lik artış ile 32.328 tona ulaşmıştır. Bu yetiştiricilik miktarının 10.746 tonu iç sularda, 21.582 tonu ise denizde gerçekleştirilmiştir. En çok yetiştirilen türler sırasıyla gökkuşağı alabalığı, Karadeniz alabalığı ve levrektiler. Bölgede en fazla yetiştiricilik Trabzon'da olup 2022 yılı Trabzon'un su ürünleri yetiştiricilik miktarı 13.256 ton olarak gerçekleşmiştir. Trabzon'u sırasıyla 7.057 tonla Artvin; 6.154 tonla Ordu; 3.073 tonla Rize; 2.658 tonla Gümüşhane ve 170 tonla Giresun illeri izlemektedir.

Türkiye bazında sektörel verileri incelediğimizde ülkemizde yaklaşık 850 bin tonluk su ürünleri üretimi-

nin olduğunu ve bunun yaklaşık %60'ını 514 bin ton ile yetiştiricilikten elde edilen ürünlerin oluşturduğunu görüyoruz. Yetiştirilen en önemli balık türü iç sularda 145 bin 649 tonla alabalık, denizlerde ise 156 bin 602 tonla levrek ve 152 bin 469 tonla çipura olmuştur. Bu noktada bölgemizin en önemli üretimi de alabalık üzerine olup, ülkemizdeki toplam üretimin yaklaşık % 15'ini bölgemiz üreticileri gerçekleştirmektedir.

Küresel, ulusal ve bölgesel verilerin tamamında yetiştiriciliğin yıllar içinde su ürünleri üretimi içerisinde artan ağırlığı göze çarpmaktadır. Ayrıca küresel ölçekte su ürünlerine olan tüketim talebi de küresel nüfus artışının üzerinde seyretmektedir. FAO Dünya Balıkçılık ve Su Ürünleri, 2022, raporuna göre 1961-2019 arasında su ürünü gıdalar yıllık ortalama %3 oranında artarken dünya ortalama nüfusu %1,6 oranında artmıştır.

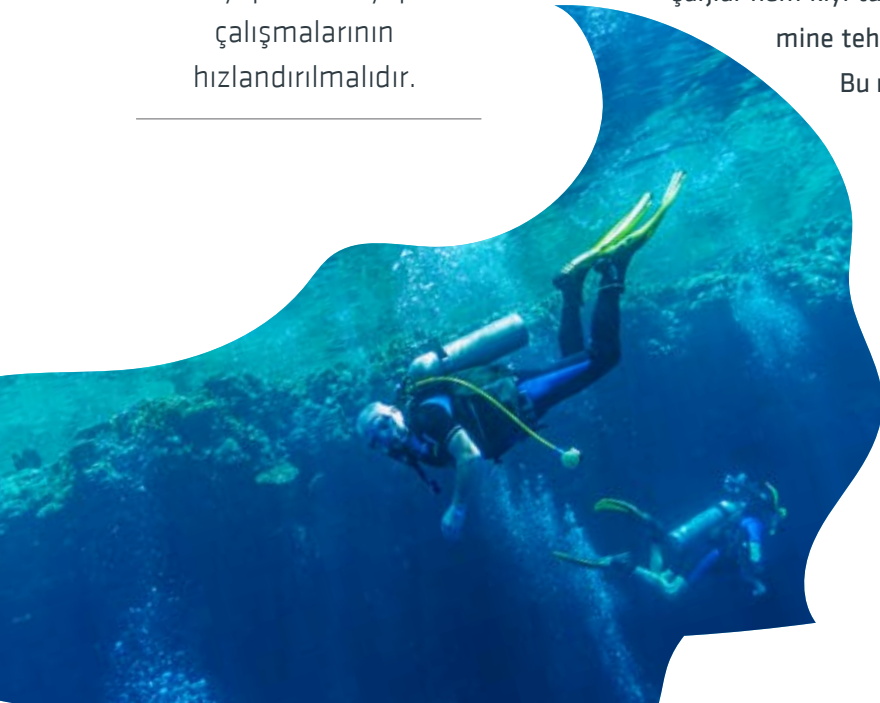

Kıyı turizminde çevresel gelişimin dışında yat, yelken ve su sporları alanında hem sportif hem de sosyal ve turistik anlamda altyapı ve üst yapı çalışmalarının hızlandırılmalıdır.

Öte yandan, sektörün hızlı gelişiminin sürdürülebilirliğinin sağlanabilmesi için; üretimde yenilikçi yöntemler ve yüksek teknoloji kullanımıyla verimlilik artışına, katma değerli ürün üretiminin artırılmasına, tarladan sofraya giden zincirde sağlıklı ürün takip ve izleme sistemlerinin kullanılmasına ve ihracatta yeni ve kalıcı pazarlara ulaşılarak küresel ölçekte pazar payımızın artırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu çerçevede yeni pazarlarda markalaşmış ürünler ile yer almak, yenilikçi ve sağlıklı üretim yöntemleri ve yüksek teknolojiyi üretim süreçlerine dâhil ederek ürün takibi yapmak ve elde edilen katma değeri artırmak hedeflenmektedir. Ayrıca sektörde diğer üretici ülkelerdeki kişi başı tüketimin ülkemizde oldukça düşük kalması üretimin ağırlıklı ihracatını zorunlu kılmaktadır. İhracatın sektöre uğrayabileceği dönemlerde kırılganlığı azaltabilecek bir faktör olarak iç pazarda su ürünleri tüketimini de artıracak çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu noktada sağlıklı ürünlerin üretiminin ve izlenebilirliğinin şeffaf bir şekilde sağlanması tüketici güvenini ve güvene bağlı tüketim artışını sağlayabilecek kritik bir noktadır.

Mavi Ekonomi'nin bir başka bileşeni olan kıyı turizminde bölgemizin 455 km'lik sahil şeridi içerisinde sadece iki mavi bayraklı plaja sahip olması da bu alanda ciddi çalışmaların yapılması gerektiğine işaret eden net bir göstergedir. Kıyılarımızın hızlı ve etkili bir şekilde atık ve çöp sorununun çözülmesi gerekmektedir. Kentlerin özellikle kıyılarda hızlı bir şekilde gelişimi ile birlikte biyolojik artıma olmaksızın yapılan denize deşarjlar hem kıyı turizmi gelişimine engel hem de su ürünleri üretimine tehdit bir kök sorun olarak önümüzde durmaktadır.

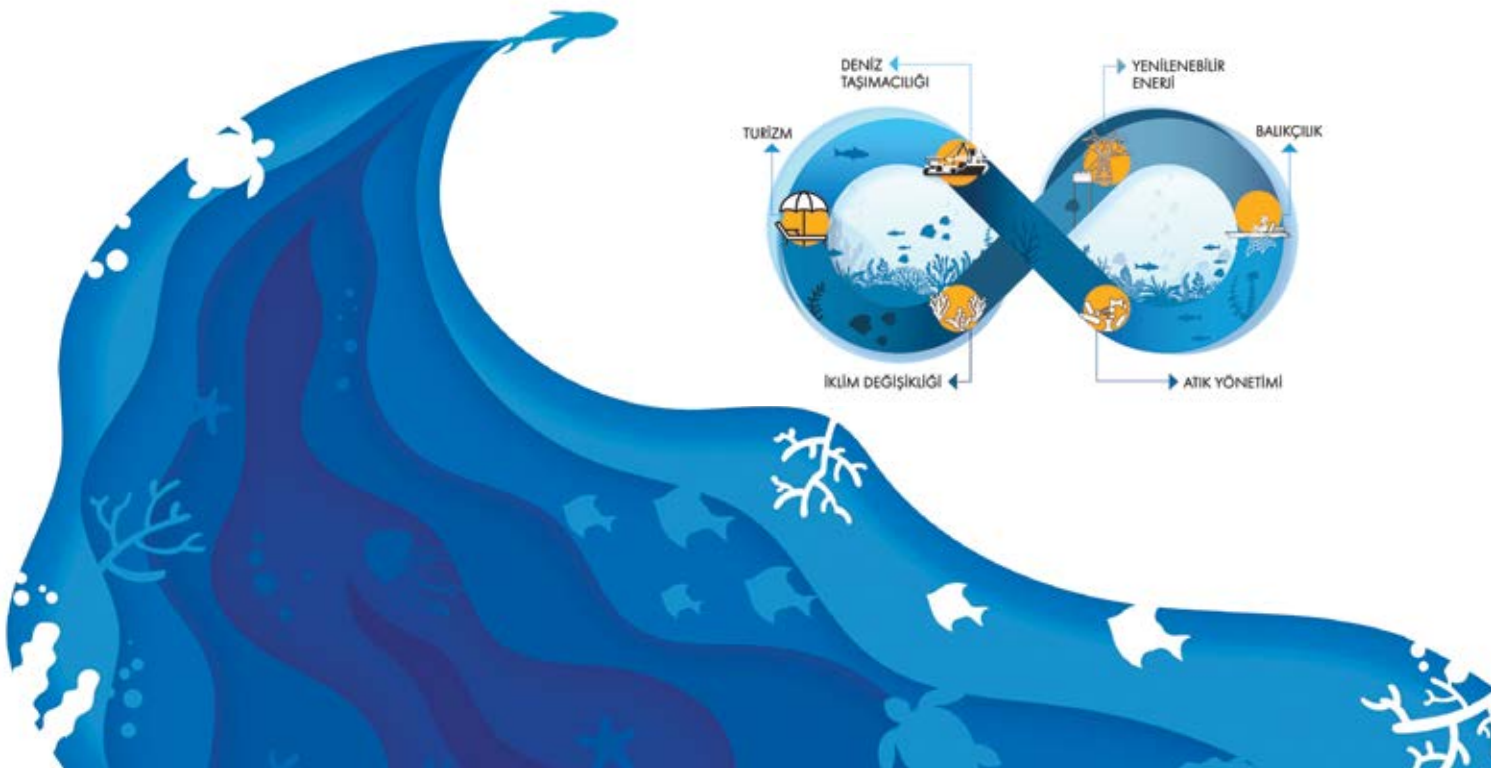
Bu noktada Ajansımızın ilgili kurumlarımız, yerel yönetimlerimiz ile beraber projelendirme ve finansman alanlarında hızlı ve etkin çalışmaları kısa sürede hayata geçirmesi gerekmektedir. Kıyı turizminde çevresel gelişimin dışında yat, yelken ve su sporları alanında hem sportif hem de sosyal ve turistik anlamda altyapı ve üst yapı çan hızlandırılması önem arz etmektedir.

Mavi Ekonomi içerisinde bölgemizdeki Rize, Hopa, Trabzon, Giresun, Ünye ve Fatsa limanlarında mevcut yaklaşık 20 milyon tonluk toplam kapasitenin artırılması dışında 2053 Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı'nda belirtildiği üzere iklim değişikliğinin olumsuz etkilerinin bertaraf edilmesi amacıyla karbon emisyonunun azaltılması, yeşil liman uygulaması için teşviklerin sağlanması ve çevreye zararlı makine ve ekipmanların kullanımının kısıtlanması önem arz etmektedir. Limanların kapasitelerini ve kullanım oranlarını artırabilmek adına diğer ulaşım modlarıyla entegrasyonlarının dolayısıyla kombine taşımacılığın (kara, deniz, demir, havayolu) artırılması, dijital ve yeni teknolojilerin yaygınlaştırılması gerekmektedir. Bölgede demiryolu bağlantısının halen olmaması ise gerek sanayi gerek ticaret anlamında potansiyeli kısıtlayan ciddi bir engeldir. Bu noktada tüm bölge illerinde şehir gündemlerinde bu noktanın ön plana çıkarılması ve tüm bölgenin bir talebi olarak daha yoğun bir şekilde talep edilmesi gerekmektedir.

Ajansımız gıda güvenliğinin öneminin arttığı, küresel tedarik zincirlerinin sarsıldığı, yerel üretim ve tüketim kavramlarının yeniden önem kazandığı bir dönemde **Mavi Ekonomi Sonuç Odaklı Programı** ile;

- Su ürünlerinde verimliliğin artırılmasını, yeni pazarlara ulaşılmasını, üretim sürecinin daha sağlıklı ve izlenebilir hale getirilmesini desteklemeyi,
- Doğa ve kültür turizmi üzerine yoğunlaşan bölge turizmini kıyı turizmi ile de desteklemeyi,
- 21. Yüzyıl rekabet ortamında bölgemizi hak ettiği şekilde daha ileri noktalara taşımak üzere bölgemizdeki su ürünleri üreticilerimiz, gemi inşaa firmalarımız, limanlarımız, yerel yönetimlerimiz, SUMAE, DKİB ve üniversitelerimizin su ürünleri ve denizcilik bölümleri gibi anahtar aktörlerle beraber çalışmalar yürüterek bölgenin bu alandaki rekabetçiliğini artırmayı ve sosyoekonomik gelişimine katkılar sağlamayı hedeflemektedir

‘Anadolu Girişimciliği’ Güçlenecek

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) tarafından desteklenen Gümüşhane Üniversitesi ile Trabzon Teknokent ortaklığında ve bölge üniversiteleri işbirliğinde yürütülen ‘Anadolu Girişimciliğini Güçlendirme Projesi’nin açılış toplantısı gerçekleştirildi.

Girişimcilik ruhunu ve kültürünü geliştirmek, girişimcilik fikrini yaygınlaştırmak, girişimciliğin temel öğeleri olan yönetim, üretim pazarlama ve finansal planlar hakkında bilgi vermek ve girişimcilik için gerekli donanımları kazandırmak amacıyla desteklenen projenin açılışında konuşan Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) Genel Sekreteri Kemal Akpınar, projenin bölge girişimcilik ekosistemine önemli katkı sağlayacağını söyledi.

“Ajans olarak stratejik önceliklerimizden bir tanesi rekabet ve yenilik odaklı ekonomiyi bölgemizde tesis edebilmek.” diyen Akpınar, konuşmasına şöyle devam etti:

“Özellikle rekabet ve yenilik, ar-ge ve girişimcilik konusunda ülke ortalamasının gerisinde olduğumuzu görüyoruz. Bu noktadan hareketle bölgemizde bir takım teknolojik ve ticari girişimleri hızlandırmak önceliklerimizden bir tanesi. Dinamik ve orta vadeli planlama kapsamında sonuç odaklı programlar yürütüyoruz. Geçen 6 yıl içerisinde girişimcilik uyguladığımız sonuç odaklı programlardan biriydi. Önümüzdeki dönemde girişimcilik yine bu programlarda önemli bir gündem maddemiz olacak. Teknolojik girişimciliği bölgemizde geliştirmek istiyoruz. Bunun yanı sıra özellikle bölgemizdeki girişimcilik ekosistemini geliştirmek için çalışmalar yürütmeye devam edeceğiz.”

Bölgede sosyal, beşeri ve entelektüel sermayenin gelişiminde yetenek çekme ve yetenek tutmanın önemi-ne vurgu yapan Akpınar, “Nitelikli göçün dışarıya doğru yöneldiğini görmekteyiz. Bu göçü tersine çevirecek, bu-rayı cazibe merkezi haline getirebilecek yetenekleri bu-rada tutabilecek altyapı ve ekosistemin gelişmesi için çalışmalarımıza ara vermeden devam edeceğiz.” şeklin-de konuştu.

Akpınar, girişimcilik projelerine destek olmaya de-vam ederek, Karadeniz Bölgesi’nde çok güçlü olan giri-şimcilik ruhunu tetiklemek istediklerini sözlerine ekledi.

Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hamdullah Çuvalcı ise, Anadolu Girişimciliğini Geliştirme Projesi’nin önemine dikkat çekerek, “Teknokentler çok güzel kurgulanmış üniversite-sanayi işbirliği örneğidir. Bu iki kesim bir araya gelerek katma değeri yüksek ürün-ler geliştirecekler.” dedi.

Rektör Çuvalcı, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Asıl mesele ise öğrenci ve aka-demisyenleri bu ekosisteme katıp nasıl daha iyi girişimci nasıl daha iyi fikir üreten kişiler olarak yetiştiririz. Bunu çözersek girişimcilerin marka değerlerini oluşturmalarına, yaratı-lan fikir, ürün veya hizmet özelin-de piyasada itibar kazanarak uzun vadede büyüme ve kurumsallaşma noktasında yenilikçi adımlar atma-larına destek oluruz.”

Teknokent Genel Müdürü Gürbüz Odabaşı’nın tekno-kent ve proje hakkında katılımcılara bilgi vermesinin ar-dından toplantı sona erdi.

Anadolu Girişimciliğini Geliştirme Projesi ile Gümüşhane Üniversitesi, Artvin Çoruh Üniversitesi, Avrasya Üniversitesi, Trabzon Üniversitesi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Bayburt Üniversitesi Teknoloji Transfer Ofisindeki uzmanlara girişimcilik eği-timi verilecek.

Proje kapsamında eğitim alan uzmanların girişimci-lere sunacağı yol haritaları sayesinde yeni girişimcilerin oluşmasının yanı sıra mevcut girişimcilerin büyümesine ve girişimcilerin katma değer yaratacak ürün üretmeleri-ne katkı sağlamak hedefleniyor.

Trabzon'da Engelli Bireyler 'En Mutlu Köy' de Hayallerini Gerçekleştirecek

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü koordinasyonunda yürütülen Çalışan ve Üreten Gençler Programı kapsamında Trabzon'da hayata geçirilen 'En Mutlu Köy Projesi'nin açılışı gerçekleştirildi.

Ortahisar Belediyesi tarafından Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) desteğiyle özel gereksinimli bireylerin sosyal hayata adapte olmaları, doğanın terapötik etkisinden yararlanarak çalışabilecekleri bir yaşam alanı oluşturulan projede sera, tavuk çiftliği, üretim atölyesi ve rehabilitasyon merkezi bulunuyor.

Açılıшта konuşan Trabzon Valisi Aziz Yıldırım, "Toplumda hep birlikte yaşıyoruz. Birlikte yaşadığımız bireyler içerisinde pek çok niteliğe sahip insanımız var. Cumhurbaşkanımızın geliştirmiş olduğu projeler ile uygulamalar devam ediyor. Bu uygulamaların en önemlilerinden bir tanesi de özel gereksinimli bireylerin evlerinde değil toplum hayatına katılmalarıdır. Bugün geldiğimiz mesafe oldukça sevindiricidir. Bundan sonra yapılacak olanlar da bugüne kadar yapılmış olanların teminatıdır.

İnşallah bütün ilçelerimize bu tür faaliyetler örnek olur. Artık özel gereksinimli bireylerimiz evlerinde oturma mecburiyetinde değillerdir. Onların eğitimleri, toplum hayatına ve sosyal hayata katılabilmeleri için her şey yapılmaktadır. Engelli dostu kentler oluşturmaya devam edeceğiz. En Mutlu Köy mottosuyla oluşturulan alan hepimizin gururu ve sevinci olacak. Özellikle kıymetli Bakanlarımızın vermiş olduğu destekler için kendilerine müteşekkirim" dedi.

Ortahisar Belediye Başkanı Av. Ahmet Metin Genç ise “Bu projemiz; engelli kardeşlerimizi bir çatı altında toplamak ve engelsiz faaliyetleri gerçekleştirmek adına gerçekleştirmek istediğimiz bir proje idi. Şu anda En Mutlu Köy Projemizi hayata geçirdik. 11 bin 500 metrekarelik alandayız. 1. etabımızı tamamladık ve hizmete aldık. Hem eğitimi hem istihdamı sağlayarak kendilerinin üretimi ile mutluluğunu yaşatmak istedik. 20 engelli kardeşimiz şu an da burada. Kapasiteyi 30’a yükselteceğiz. Engelli kardeşlerimize, şehrimize ve ailelerimizin mutlu olacağını düşündüğümüz bu proje hayırlı uğurlu olsun” diye konuştu.

“Ortahisar Belediyemizin hayata geçirdiği ve tüm Türkiye’de örnek gösterilmeye değer ‘En Mutlu Köy Projesi’nin açılışında bulunmaktan memnuniyet duymaktayım” diyen DOKA Genel Sekreteri Kemal Akpınar, konuşmasına şöyle devam etti:

“ En Mutlu Köy Projesi” Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız ile Gençlik ve Spor Bakanlığımızın 2021 yılında yaptığı protokol ile Çalışan ve Üreten Gençler Programı kapsamında Trabzon’da desteklenmeye hak kazanmıştır. Ortahisar Belediyemiz tarafından uygulanan proje, Ajansımız tarafından koordine edilmiş ve tamamlanarak bugün açılışa hazır hale gelmiştir. Çalışan ve Üreten Gençler Programının hedefi genç işsizliğin yüksek olduğu bölgelerde gençlerin kişisel ve sosyal gelişimlerini desteklemek ve istihdamlarının artırılmasıdır. En Mutlu Köy projesi ile gençlerin ve engelli bireylerin ekonomik ve

sosyal hayata daha aktif katılmaları suretiyle üretim odaklı istihdamının sağlanması amaçlanmıştır.”

Açılışın ardından Vali Yıldırım, beraberindekiler ile birlikte ‘En Mutlu Köy’ü gezerek üretim faaliyetleri hakkında bilgi aldı

Ortahisar Geçit Mahallesi’nde yapılan ‘En Mutlu Köy’ün açılışına Trabzon Valisi Aziz Yıldırım, Ortahisar Belediye Başkanı Av. Ahmet Metin Genç, Ortahisar Kaymakamı Gürkan Demirkale, DOKA Genel Sekreteri Kemal Akpınar, Trabzon Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Vekili Süleyman Gül, İl Protokolü, siyasi parti ve sivil toplum kuruluşları temsilcileri ile özel gereksinimli bireylerin aileleri katıldı.

2 adet sera, 3 adet üretim atölyesi, 2 adet tavuk kümesi ve 1 adet kafenin bulunduğu En Mutlu Köy Projesi’nde, ilk etapta 20 engelli birey istihdam edilecek. Projenin 2. Etabı da tamamlandığında istihdam sayısı 30’a çıkarılacak.

Turizmde Hedef Pazarı Çeşitlendirmek İçin Çalışmalar Sürüyor

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ile Türk Hava Yolları (THY) işbirliğiyle Doğu Karadeniz Bölgesi'ni tanıtmak amacıyla Estonya'dan dijital medya ve yazılı basın kuruluşu temsilcilerine yönelik basın gezisi ve tanıtım organizasyonu gerçekleştirildi.

Organizasyon ilk olarak DOKA Genel Sekreteri Kemal Akpınar ile Trabzon İl Kültür ve Turizm Müdürü Tamer Erdoğan'ın katılımıyla gerçekleştirilen toplantı ile başladı. Toplantıda; Estonyalı basın temsilcilerinin bölgemizden beklentileri ile bölgemizi Estonya'da tanıtmak için yapacağı faaliyetler hakkında görüşüldü. Toplantıda ayrıca Estonya'nın da içinde yer aldığı Baltık ve Doğu Avrupa ülkelerinin seyahat acentelerine yönelik 2024 yılı içerisinde fam trip düzenlenmesi ve bölgeler arası turizm hareketliliğinin sağlanması için iş birliği içinde çalışılması konuları görüşüldü.

Alternatif turizm türlerini yaygınlaştırmak, doğa turizmi, kültür turizmi, macera turizmi, gastronomi turizmi, spor turizmi başta olmak üzere Doğu Karadeniz Bölgesi'nin turizm potansiyelini tanıtmak ve turizmde hedef pazarları çeşitlendirmek amacıyla gerçekleştirilen organizasyonda Estonyalı misafirler, Artvin, Giresun, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Trabzon illerinin tarihi ve turistik yerlerini gezdi.

Mavisi, yeşili, muhteşem doğası ile doğa, tarih, kültür, inanç ve alternatif turizm zenginliği bakımından son yıllarda yerli ve yabancı turistlerin akın ettiği Doğu Karadeniz'e hayran kaldıklarını ifade eden Estonyalı misafirler, bölgeye turist getirmek istediklerini söylediler.

Yapay Zeka ve Robotik Kodlama Merkezi Açıldı

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı ile Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı iş birliğinde Trabzon Üniversitesinin bünyesinde Çalışan ve Üreten Gençler Programı (CUGEP) kapsamında kurulan ‘Yapay Zeka ve Robotik Kodlama Merkezi’nin açılışı, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır ve Vali Aziz Yıldırım’ın katılımıyla gerçekleştirildi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, “Türkiye Yüzyılı’nda daha büyük başarı hikayeleri oluşturmak için tıpkı milli SİHA’larımızı ve Türkiye’nin otomobilini geliştirirken olduğu gibi yenilikçi teknolojilerde yetkinliklerimizi daha da güçlendirmeye odaklanacağız.” Dedi.

Kacır, “Trabzon Üniversitesi Yapay Zeka ve Robotik Kodlama Merkezi”nin açılışında, 4. Sanayi Devrimi ile yıkıcı ve yenilikçi fikirlerin oluşturduğu katma değer ve istihdamın, ekonomilerin itici gücü haline geldiğini söyledi.

ATILMIŞ ÖNEMLİ BİR ADIM

Yapay zeka başta olmak üzere dijital teknoloji alanlarında muazzam değişimler yaşandığına dikkati çeken Kacır, “Sosyal hayattan iş süreçlerine, üretim modellerinden tüketici davranışlarına kadar tüm alanlarda değer üretimi, veri temelli yenilikçi yaklaşımlarla yeniden şekilleniyor. Türkiye olarak, dijitalleşmenin getirdiği bu yeni dünya düzeninde üreten ve politika belirleyen bir güç olmamızı sağlayacak insan kaynağı altyapısını inşa ediyoruz.» diye konuştu.

YENİLİKÇİ İŞ FİKİRLERİ OLUŞTURMALARINI HEDEFLİYORUZ

Kacır, Yapay Zeka Kodlama Merkezi’nin de bu doğrultuda atılmış önemli bir adım olduğunu vurgulayarak, sözlerini şöyle sürdürdü:

“Karadeniz’in yenilikçi bilim üssü Trabzon Üniversitesi bünyesinde hayata geçirilen bu merkezle gençlerimizin dijital becerilerini geliştiriyor, genç istihdamını ve girişimciliği destekliyoruz. Bünyesinde 3 tam donanımlı laboratuvar bulunduran bu merkezde düzenlediğimiz eğitimler ve sunduğumuz danışmanlık hizmetleriyle gençlerimizin, geleceğin mesleklerine uygun yetkinlikler kazanmasını, dijital bilgi ve becerilerini artırmalarını ve yenilikçi iş fikirleri oluşturmalarını hedefliyoruz.”

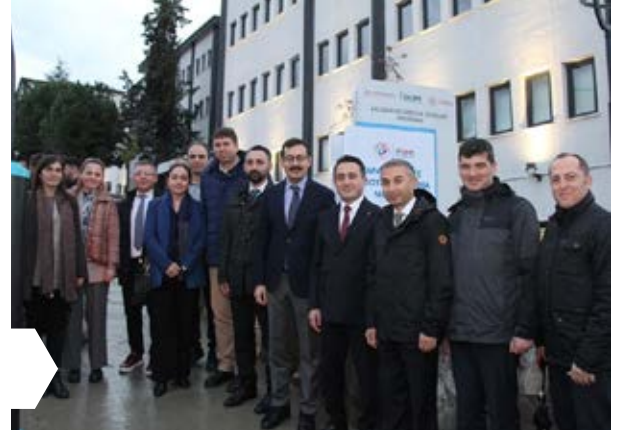
Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan’ın liderliğinde son 21 yılda dev bir AR-GE ve yenilik ekosistemi inşa ettiklerini belirten Kacır, “Sayıları 1600’ü aşan AR-GE ve tasarım merkezleri, 10 bine yaklaşan teknoloji girişimine ev sahipliği yapan 101 teknopark ve 272 bini aşan AR-GE personeli, bu ekosistemin odağında yer almakta.” ifadelerini kullandı.

TÜRKİYE’MİZ, SON 12 ÇEYREKTİR BÜYÜMESİNİ KESİNTİSİZ SÜRDÜRDÜ

Bakan Kacır, inşa ettikleri altyapıyla son 5 yılda imalat sanayisinde yüksek teknoloji üretimindeki artışın yüzde 58’e ulaştığını belirterek, şu değerlendirmede bulundu:

“Dünyanın savaşlar, küresel salgınlar, ticaret ve teknolojiye korumacılık, iklim değişikliği, afetler, gıda ve hammadde krizleri ile boğuştuğu bir dönemde Türkiye’imiz, son 12 çeyrektir büyümesini kesintisiz sürdürdü. Yıllık ihracatımız 254 milyar dolara erişerek tarihi bir rekora imza attı. Doğuştan elektrikli, yerli ve milli akıllı otomobilimiz Togg artık yollarda. Türkiye Yüzyılı’nda daha büyük başarı hikayeleri oluşturmak için tıpkı milli SİHA’larımızı ve Türkiye’nin otomobilini geliştirirken olduğu gibi yenilikçi teknolojilerde yetkinliklerimizi daha da güçlendirmeye odaklanacağız. Bunlardan birisi de şüphesiz yapay zeka. Günümüzde haberleşmeden havacılığa, tıptan savunma sektörüne kadar birçok akıllı sistemin çekirdeğini yapay zeka oluşturuyor. Veri analitiği ve öğrenme algoritmalarındaki ilerlemelerle birlikte yapay zeka yaşamımızda her geçen gün daha derin ve dönüştürücü etkiler yaratıyor.”

Kacır, 2030'a kadar yapay zekanın küresel ekonomiye 15 trilyon doların üzerinde katkı yapmasının öngörüldüğüne dikkati çekerek, şöyle devam etti:

"Bu, yapay zekanın sadece teknolojik bir gelişme olmadığını, aynı zamanda ekonomik bir dönüşüm aracı olduğuna işaret ediyor. Elbette, bu teknolojilerin hayatımıza daha yaygın bir şekilde girmesiyle bazı işler ve hizmetler için duyulan ihtiyaçlar da zamanla azalacak. Yapay zeka ve robotik gibi teknolojilerin bazı geleneksel işlerin yerini almasıyla yeni iş alanları ve hizmet gereksinimleri de ortaya çıkacak. Hedefimiz, teknolojik değişimlerin getirdiği fırsatları herkes için erişilebilir kılmak, Türkiye Yüzyılı'nı inşa ederken genç ve dinamik nüfusumuzun itici güç olmasını sağlamaktır."

YENİLİKÇİ TEKNOLOJİLERDE SÖZ SAHİBİ OLMANIN ANAHTARI NİTELİKLİ İNSAN KAYNAĞIDIR

Bunedenle 2021'de Ulusal Yapay Zeka Stratejileri'ni devreye aldıklarını anlatan Kacır, şunları kaydetti:

"Yenilikçi teknoloji alanlarında ihtiyaç duyulan ve özel uzmanlıklara sahip araştırma altyapısının oluşturulmasını, çalışmalarımızın merkezine aldık. Yapay

zeka ekosistemini harekete geçirmek ve ekosistemin paydaşları arasındaki işbirliğini güçlendirmek üzere TÜBİTAK bünyesinde Yapay Zeka Enstitüsünü kurduk. Yapay zeka ekosistem çağrıları ile yapay zeka çözümlerine ihtiyaç duyan şirketlerimizin ve kamu kurumlarının yerli teknoloji tedarikçisi KOBİ'ler ve araştırma merkezleriyle ortak konsorsiyum projelerini destekliyoruz."

Kacır, bu kapsamda 2022'de 10 konsorsiyuma 18 milyon lira destek sağladıklarını belirterek, "Yenilikçi teknolojilerde söz sahibi olmanın anahtarı nitelikli insan kaynağıdır. Bu anlayışla ülkemizi Türkiye Yüzyılı'na taşıyacak her adımın odağına insan kaynağımızı alıyoruz." Dedi.

Kalkınma ajanslarının desteğiyle İstanbul ve Kocaeli'de yeni nesil yazılım eğitimi veren Ecole 42 okullarını açtıklarını dile getiren Kacır, "Bu okullarda öğrencilerimize uluslararası standartlarda ücretsiz yazılım eğitimi sunuyoruz. Ayrıca, Türkiye Açık Kaynak Platformu ile açık kaynak yazılım ürünleri geliştirirken, nitelikli yazılımcı sayımızı artıran projeleri de hayata geçiriyoruz." diye konuştu.

Kacır, Sektör Kampüste Programı'nda da 10 binden fazla üniversite öğrencisinin blok zincir teknolojisinden yapay zekaya, öneri sistemleri endüstrisinden dijital dönüşüme, ileri imalat uygulamalarına kadar pek çok alanda sektör profesyonellerinden eğitim aldığını belirterek, "Oyun ve Uygulama Akademisi ile her yıl 2 bin gencimize teknoloji, girişimcilik, uygulama ve oyun geliştirme alanlarında yetkinlik kazandırıyoruz. TÜBİTAK desteğiyle açılan bilim merkezlerimizde, gençlerimize robotik kodlama ve programlama eğitimleri vererek dijital becerilerini güçlendiriyoruz." değerlendirmesinde bulundu.

GENÇLERİMİZİN İŞ GÜCÜ PİYASASINA KATILIMINI ARTIRMAYI HEDEFLERDİK

Gençlere verilen teknoloji yolculuğundaki desteklere de işaret eden Kacır, şunları kaydetti:

"Gençlerimizin, teknoloji dünyasındaki yolculuğunda desteklerimiz bunlarla sınırlı değil. Dünyanın en büyük havacılık, uzay ve teknoloji festivali TEKNOFEST'te genç yazılımcılara ve girişimcilere yönelik atölye, seminer ve eğitimler düzenlerken, onları iş dünyasının temsilcileriyle de bir araya getiriyoruz. Genç yeteneklerimizin projelerini, ideallerini gerçeğe dönüştürmeleri için fırsat sunuyoruz. Ülkemizin en yenilikçi firmaları, yetenekli genç yazılımcılarımızı ve girişimci ruha sahip gençlerimizi keşfetmek için artık TEKNOFEST'e akın ediyor. Diğer yandan 2022 ve 2023 yıllarında bölgesel kalkınmaya öncülük eden kalkınma ajanslarımız için ana odağı, genç istihdamı olarak belirlemiştik. Böylelikle, gençlerimizin iş gücü piyasasına katılımını artırmayı ve böylece bölgesel kalkınmayı daha da güçlendirmeyi hedefledik."

Kacır, Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında çocukların ve gençlerin dijital yetkinliklerini güçlendirecek 63 projeye 318 milyon lira kaynak sağladıklarını söyledi.

ÇALIŞAN VE ÜRETEN GENÇLER PROGRAMI

Yararlanıcıların eş finansmanı ile birlikte projelerin bütçesinin 400 milyon lirayı aştığını anlatan Kacır, şunları aktardı:

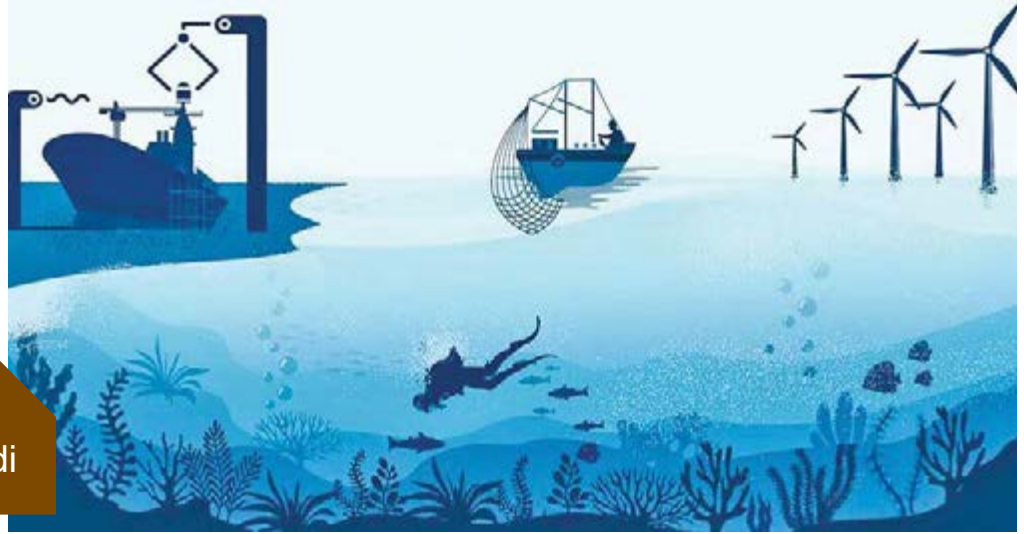
"Gençlerimizin ve kadınlarımızın istihdamını desteklemek üzere hayata geçirdiğimiz Çalışan ve Üreten Gençler Programı ile de bugün açılışını gerçekleştireceğimiz Yapay Zeka ve Robotik Kodlama Merkezi gibi nitelikli insan kaynağımızı güçlendirecek altyapıları inşa ediyoruz. Program kapsamında 10 milyon liraya yakın kaynak sağladığımız Yapay Zeka ve Robotik Kodlama Merkezi ile gençlerimizin yapay zeka ve robotik kodlama başta olmak üzere dijital yetkinliklerini artıracaktır."

Bakan Kacır, Türkiye'nin en büyük gücünün genç ve dinamik nüfusu olduğunun altını çizerek, sözlerini şöyle tamamladı:

"Varımız yoğumuz gençlerimiz ve her işimizde odağımız gençlerimiz olmaya devam edecek. Milyarlarca dolarlık küresel teknoloji firmalarının kurucularına ve ekiplerine baktığımızda gençleri görüyoruz. Ülke olarak kendi gençliğimize erken yaştan itibaren ihtiyaç duyduğumuz yetkinlikleri kazandırabilir ve milli teknoloji hamlesi yolculuğumuzda hedeflerimize ulaşmada gençlerimizi öncü kılabilirsek inşallah bugünkünden çok daha ileri noktalara hep birlikte erişeceğiz."

Konuşmaların ardından Kacır ve protokol üyeleri, kurdele keserek açılışını gerçekleştirdikleri merkezde incelemelerde bulundu.

Mavi Ekonomi Paneli Düzenlendi

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın (DOKA) proje ortağı olduğu Avrupa Denizcilik, Balıkçılık ve Yetiştiricilik Fonu (EMFAF) tarafından desteklenen Karadeniz Havzasında Mavi Ekonominin Güçlendirilmesi (4BIZ) projesi kapsamında çevrimiçi panel düzenledi.

Proje ortaklarından olan Ukrayna Igor Sikorsky Kiev Politeknik Enstitüsü Sikorsky Challenge 2023 (Girişimcilik Zirvesi ve Yenilikçi Proje Pazarı) etkinliğinde yer alan Mavi Ekonomi konulu panelde; Mavi Ekonomi alanında yürütülen faaliyetler ve hedefler konuşuldu.

DOKA Ekonomik ve Sosyal Kalkınma Birimi uzmanları Murat Karaca ve Arzu Aslaner panele katılım sağladı. DOKA'nın faaliyet alanları, Mavi Ekonomi alanında yürüttüğü planlama, programlama, proje, tanıtım, iş birliği, kapasite geliştirme, girişimcilik ve yatırım ekosistemi geliştirme çalışmaları hakkında katılımcılara bilgi veren DOKA Uzmanı Karaca, DOKA'nın 2024-2026 yılları arasında uygulayacağı Mavi Ekonomi Sonuç Odaklı Programı ve EMFAF 4BIZ projesi kapsamındaki faaliyetleri hakkında da sunum gerçekleştirdi.

Çevrimiçi panele katılan, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde balıkçılık ve su ürünleri sektöründe faaliyetlerini yürüten firmaların yetkilileri de firmalarının kısa tarihçeleri, faaliyet alanları, yıllık üretim ve ihracat kapasiteleri, istihdam verileri, yeni girişimciler için bilgi ve tecrübelerini paylaştıkları sunumlar gerçekleştirdiler.

Navigating the Blue Horizon:
4BIZ Showcase at the 12th Festival of Innovation Projects
"Sikorsky Challenge 2023"

4BIZ Discussion Panel on Blue Economy

Implementing Blue Economy Projects in Türkiye

Özdemir Bayraktar Bilim Merkezi ve Planetaryum Törenle Hizmete Açıldı

Trabzon Büyükşehir Belediyesi ile birlikte Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA), TÜBİTAK ve Türkiye Teknoloji Takımı Vakfı işbirliği ile projesi geliştirilerek 2 bin 200 metrekare alanda kurulan Özdemir Bayraktar Bilim Merkezi ve Planetaryum törenle hizmete açıldı.

Uzay ve Havacılık temalı Özdemir Bayraktar Bilim Merkezi'nin açılışına Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Trabzon Valisi Aziz Yıldırım, Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanı Murat Zorluoğlu, Trabzon Milletvekilleri Adil Karaismailoğlu, Mustafa Şen, Yılmaz Büyükkaydın, Bursa Milletvekili Mustafa Varank, DOKA Genel Sekreteri Kemal Akpınar, T3 Vakfı Mütevelli Heyeti Başkanı Selçuk Bayraktar, il protokolü ve öğrenciler katıldı.

Açılıшта konuşma yapan Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, "Bu toprakların bağrından çıkıp insanlığa bir ömür vadetmiş olan Özdemir Bayraktar'ı rahmet ile anıyorum.

Kendileri ülkemizin kritik teknolojilerde tam bağımsızlığa ulaşmasında öncü mühendis ve sanayici olarak büyük bir görev ve sorumluluk üstlenmiştir. Bilgisi, birikimi, gayreti ve ortaya koyduğu mücadele ile milli SİHA'larımız savuna sanayinde bir atılımın önünü açmıştır. Yapılamaz denileni başardı gençlerimize, girişimcilerimize vazgeçmemeyi, bir fikrin bir milletin kaderini değiştirebileceğini gösterdi.

Ülkemiz İHA teknolojilerinde tam bağımsızlık ve dünya liderliği hedefine ulaşana kadar çalışmalarımız tüm varlığıyla durmaksızın devam edecektir. Ardından ondan aldığı bayrağı daha ileriye taşıyan hayallerine koşacak milyonlarca genç bıraktı. Bugün milli teknoloji hamlesi vizyonundan bahsediyorsak kıymetli büyüğümüz Merhum Özdemir Bayraktar'a çok şey borçluyuz.

Daha nice Özdemir Bayraktarlar yetiştirecek Bilim Merkezimiz vatanımıza, milletimize ve Trabzon'umuza hayırlı olsun" dedi.

Trabzon Valisi Aziz Yıldırım konuşmasında, "Bugün burada Özdemir Bayraktar Bilim Merkezi'nin açılışını gerçekleştirmenin mutluluğu içindeyiz.

Genç beyinlerin bilimin önemini kavrayıp, birçok teorik bilginin gerçek yaşamdaki işleyişini fark etmelerini sağlayacak olan bu merkezin gençlerimize hayal gücü ile becerilerini birleştirecek imkânları sunacağına inanıyorum. Bu tür kurumların öncelikli amacı da hayal gücü, zekâ ve yeteneklerin ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktır.

Bu amaç doğrultusunda biraz sonra açılışını yapacağımız Merkezimizde bilim ve teknikte yeni buluşlara kapı aralanmasını temenni ediyorum. Kuşkusuz yeryüzünde hiçbir icat sıfırdan var olmamıştır. Her çalışmanın mutlaka öncesi bulunmaktadır. Burada yetiyecek gençlerimiz ileride ülke yararına olacak büyük buluşların mimarı olacaktır. Her biri birer bilim adamı olarak ülkemizi çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine taşıyacak yolculuğun ilk adımlarını burada atacaklardır.

Değerli konuklar, şehrimiz için son derece öneme haiz bu merkezin vücuda getirilmesinde emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Ancak özellikle buradaki

merkeze ismini veren, son yıllarda savunma sanayi alanında ülke olarak attığımız emin adımların mimarı olan merhum Özdemir Bayraktar'ı rahmetle anıyorum. Onun izinden giderek ülkemizi bulunduğu coğrafyada caydırıcı bir güç ve lider ülke konumuna taşıyan Baykar Ailesi'ni tebrik ediyorum. Özdemir Bayraktar Bilim Merkezimiz şehrimize hayırlı uğurlu olsun." dedi.

T3 Vakfı Mütevelli Heyet Başkanı Selçuk Bayraktar ise, "Baba toprağı Trabzon'dan herkese selamlarımı gönderiyorum. Özdemir Bayraktar Bilim Merkezi'nin açılışını büyük bir heyecan ile gerçekleştiriyoruz. Sizlere bu kıymetli esere isim babalığı yapan kıymetli babamız Özdemir Bayraktar'dan bahsetmek istiyorum. Özdemir Bayraktar, hayatını ülkemizin tam bağımsız yarınları için millî SİHA'larımız ve mücadelemizin sembolü olan millî teknoloji hamlemize vakfetti. Bizler için mücadelemizin merkezi olan fabrikada yaşadı son nefesine kadar sancağı bırakmadı ve bayraktar siyalarımızı geliştirdiğimiz yerden ayrılmadı.

Hayatını vakfettiği, Karadeniz'in hırçın dalgaları gibi verdiği mücadelenin tohumları işte bugün yeşeriyor. Özdemir Bayraktar Bilim Merkezi'nin bizler için manevi değeri çok büyük. Millî Teknoloji Hamlesi serüvenimizde 2022 yılında büyük bir coşku ile düzenlediğimiz TEKNOFEST Karadeniz'den yeşeren kalıcı bir eser.

Baba toprağımızda şehit kanı ile sulanmış, haksızlığa, adaletsizliğe ve zulme karşı dimdik, dost doğru duranların toprağında yeşermiş bir eser. Trabzon Özdemir Bayraktar Bilim Merkezi kadim medeniyetimizin adalet, merhamet değerlerinden aldığı ilhamla. Karadeniz'in coşkulu cesur ruhu ile insanlığa değer katacak. Bu merkez insanlığı, bilim insanlarının yetişmesine katkı sağlayacak. Trabzon Bilim Merkezi; teknolojiden, havacılığa, doğa bilimlerinden matematiğe, tasarımdan girişimcilığe birçok teknolojiye kadar geniş bir yelpazede atölyeler sunacak. Bu atölyelerde çocuklarımız deney yaparak, sorgulayarak ve severek doğa kanunlarını keşfetmenin tadını çıkaracak.

İşgal altındaki Gazze ve Filistin'de yaşanan acılar bizleri derinden yaralıyor üzüyor. Sevgili gençler insanlığın sonunu getirecek olan bu adaletsizliği ve ırkçılığı sizler sonlandıracaksınız. Barışın, huzurun tesis edildiği yeni dünyanın mimarları sizler olacaksınız.” dedi.

Konuşmaların ardından Bakan Fatih Kacır, Vali Aziz Yıldırım ve beraberindekiler Bilim Merkezi'ni gezdi.

Özdemir Bayraktar Bilim Merkezi'nde; Astronomi, Havacılık ve Uzay Atölyesi, Teknoloji Atölyesi, Matematik Atölyesi, Doğa Bilimleri Atölyesi, Tasarım Atölyesi, Dene-Yap Atölyesi Planetaryum (Gezegen Evi) ve Sergi Alanı gibi birçok bölüm yer alıyor.

Bakan Kacır, Sporda Performans Ölçüm ve Yetenek Merkezi'ni Ziyaret Etti

Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mehmet Fatih Kacır, Vali Aziz Yıldırım, Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanı Murat Zorluoğlu, Kalkınma Ajansları Genel Müdürü Ahmet Şimşek, Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı Genel Sekreteri Kemal Akpınar ve beraberindekilerle Sporda Performans Ölçüm ve Yetenek Merkezi'ni ziyaret ederek sporcularla bir araya geldi.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Bakanlığı işbirliğinde Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP) kapsamında yürütülen 'Sporda Performans Ölçüm ve Yetenek Merkezi', ülkemizin sahip olduğu güçlü spor altyapısını katma değere dönüştürecek, sporcuların gelişimini destekleyecek ve yeni yeteneklerin keşfedilmesini sağlayacak.

Tesisi inceleyen ve yetkililerden bilgi alan Bakan Kacır, daha sonra sporcularla sohbet etti.

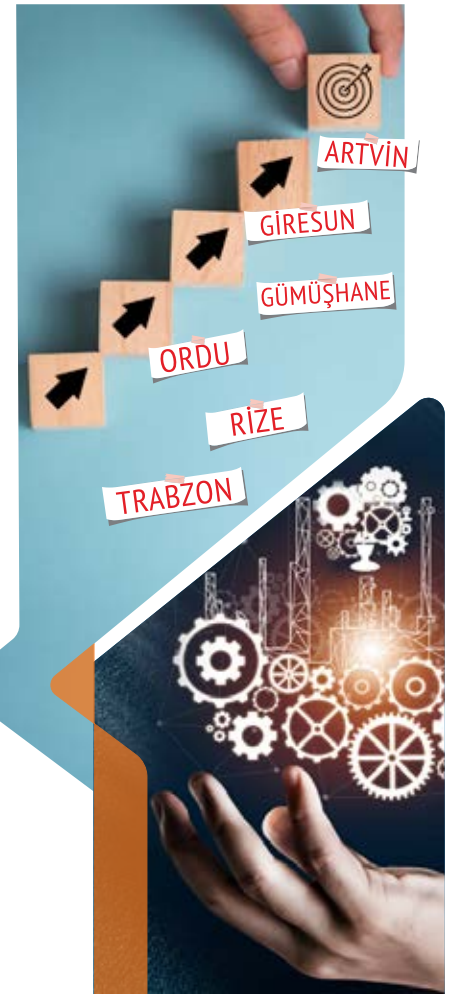

DOKA 160. Yönetim Kurulu Toplantısı Giresun'da yapıldı

DOKA Yönetim Kurulu Başkanı Giresun Valisi Mehmet Fatih Serdengeçti başkanlığında düzenlenen DOKA 160'ıncı Yönetim Kurulu Toplantısına; Trabzon Valisi Aziz Yıldırım, Gümüşhane Valisi Alper Tanrısever, Ordu Valisi Muammer Erol, Rize Valisi İhsan Selim Baydaş, Artvin Valisi Cengiz Ünsal, DOKA Genel Sekreteri Kemal Akpınar, Ordu Büyükşehir Belediye Başkanı Mehmet Hilmi Güler, Giresun Belediye Başkanı Aytekin Şenlikoğlu, Rize Belediye Başkanı Rahmi Metin, Trabzon Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Erkut Çelebi, Ordu Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Levent Karlıbel, Giresun Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Hasan Çakırmelikoğlu, Gümüşhane İl Genel Meclisi Başkanı Mehmet Emin Erdoğan, Artvin İl Genel Meclisi Başkanı Furkan Çakmak, Giresun İl Genel Meclisi Başkanı Ahmet Şahin ve Rize İl Genel Meclisi Başkanı Sabit Karafazlı ile diğer ilgililer katıldı.

DOKA Dönem Başkanı ve Giresun Valisi Mehmet Fatih Serdengeçti, toplantının açılışında yaptığı konuşmada, "Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın 160. Yönetim Kurulu toplantısında Ajansımızın geçmiş dönem faaliyetleri ve tamamlanan sonuç odaklı programları hakkında bilgi paylaşılacaktır. Bunun yanında; önümüzdeki beş yıllık dönemde illerimizde yürütülecek kalkınma faaliyetlerine temel teşkil edecek politika belgesi olan 2024-2028 Doğu Karadeniz Bölge Planı görüşülecektir. Ayrıca Ajansımızın gelecek üç yılında uygulanması planlanan faaliyetleri içeren Sonuç Odaklı Program önerileri değerlendirilecektir. Ayrıca Ajansın cari döneme ait hukuki, idari ve mali işlerine yönelik hususları görüşülecektir" dedi.

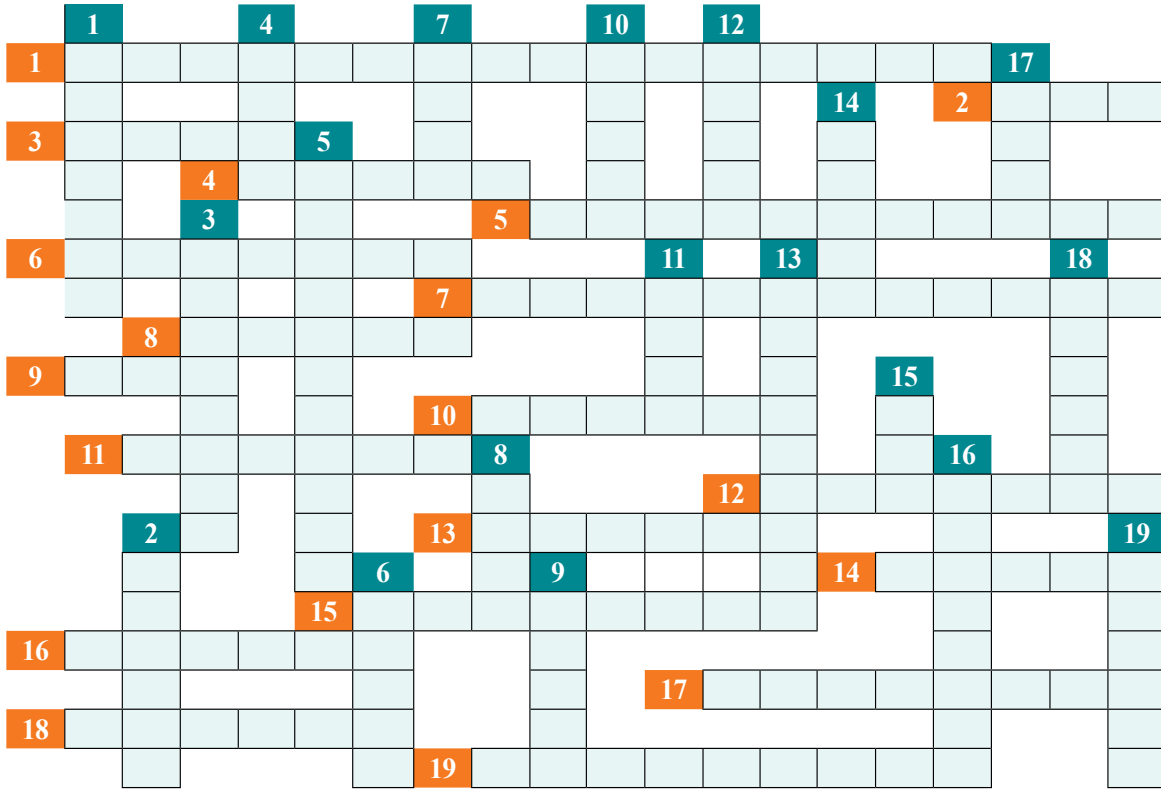
Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) 160'ıncı Yönetim Kurulu Toplantısı Giresun'un Piraziz ilçesinde gerçekleştirildi.

DOKA Bölgesi coğrafi yönden engebeli, dağlık bir arazi yapısına sahiptir. Bölgemizde birçok dağ, yayla, göl, akarsu, geçit, tünel, vadi vardır. Sizlere bölgemizin bu yönde hazırladığımız bulmacamızla DOKA Bölgesini eğlenceli bir şekilde okuyucularımıza tanıtmak istedik.

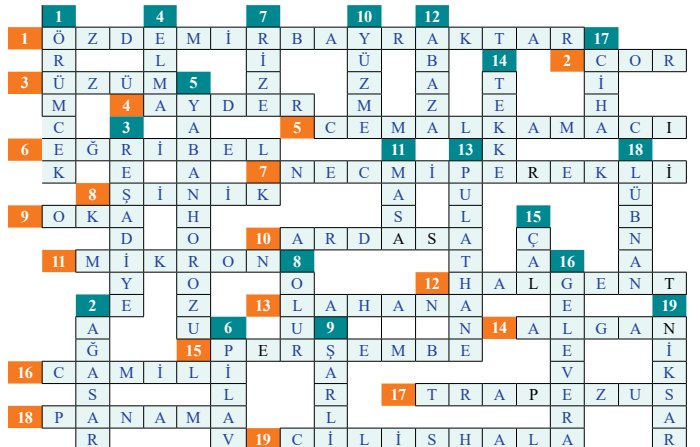
SOLDAN SAĞA

- 1) Trabzon'da açılışı yapılan Doğu Karadeniz Bölgesi'nin tek, Türkiye'nin ise ikinci uzay temalı bilim merkezine adını veren iş adamı
- 2) Ardeşen sınırları içerisinde yer alan 2700 metre rakımlı krater gölü
- 3) Ünye'nin Latince ve eski Yunan dilindeki anlamı
- 4) Çamlıhemşin'in 1800-2300 rakımları arasında yer alan aynı adı taşıyan yaylada üretilen coğrafi tescilli bal türü
- 5) 1972 yılında Avrupa Profesyonel Boks Şampiyonasında Fransız Roger Zamı'yi yenerek Türkiye'ye boksta ilk Avrupa şampiyonluğunu kazandıran ünlü boksörümüz
- 6) Giresun'u İç Anadolu Bölgesi'ne bağlayan 2 bin 200 rakımlı geçit
- 7) 1976-1977 sezonunda attığı 18 golle gol kralı olmuş Trabzonsporlu futbolcu
- 8) Akçaabat sınırları içerisinde yer alan organize sanayi bölgesi
- 9) DOKA'ya komşu Orta Karadeniz Kalkınma Ajansı'nın kısa adı
- 10) Torul ilçesinin eski adı
- 11) Fırtına Deresinin Aşağı Şimşirli kolu üzerinde kuzey-güney doğrultusunda uzanan tek gözlü, kemerli, taş köprü

- 12) Gümüşhane ili Tekke beldesinde bulunan zirveden 35-40 metre mesafeden yatay olarak tabana dökülen şelale
- 13) Bölgemizde yaygın olarak hem yemeği, hem turşusu yapılan ve aynı zamanda Ordu Zeytinnyağı Sarmaya ve Çorbaya adını veren coğrafi tescilli sebze
- 14) 1976 yılında Dünya Sağlık Teşkilatı tarafından Çiçek Eradikasyonu Nişanı ve 1986 yılında Madakasgar'dan "Officier de l'Orde National" unvan ve nişanları verilen doktor (Celaledin .....)
- 15) Ordu'nun cittaslow (Sakin Şehir) unvanına sahip tek ilçesi
- 16) 29 Haziran 2005 tarihinde ilan edilen Türkiye'nin ilk ve tek Biyosfer Rezerv Alanı
- 17) Yunan tarihçi Ksenophon'un "Anabasis" adlı eserinde Trabzon'u adlandırdığı isim
- 18) Trabzon'da fahri konsolosluğu bulunan ülke
- 19) 600 metre rakımda olgunlaşan, uzun ve konik bir yapıya sahip Artvin yöresine özgü bir armut çeşidi

ÜSTTEN AŞAĞI

- 1) Kürtün ilçe sınırları içerisinde yer alan Avrupa'nın en uzun köknarları, Balkanların ve Kafkasların en boylu ve çaplı ladinlerinin yer aldığı ormanın adı
- 2) Şalpazarı ilçesinin eski adı
- 3) Aybastı ilçesinin Tokat iline bağlı komşu ilçesi
- 4) En dikkat çekici özelliği, Mayıs ayında çiçeklenmeye başlayarak Haziran ayının ilk haftası çiçeklenme dönemini tamamlamayan, geç çiçeklenen bir bitki olduğu için de ilkbahar donlarından etkilanmeyen Piraziz'e özgü coğrafi tescilli meyve türü
- 5) Artvin ili Balıklı-Maden Yaban Hayatı Koruma Sahasında korunması ve üretilmesi amacıyla koruma altına alınan hayvan türü
- 6) Afganistan'da Barış Gücü birliklerine bağlı bir grup İspanyol askerini taşıyan uçağın Trabzon Hava Limanına inmek isterken çarparak infilak ettiği dağ
- 7) DOKA bölgesinde yer alan 53 plakalı ilimiz
- 8) Yusufeli'nin Erzurum'a bağlı komşu ilçesi
- 9) Beşikdüzü ilçesinin eski adı
- 10) 23-30 Temmuz 2011 tarihleri arasında Trabzon'da düzenlenen Avrupa Gençlik Olimpik Oyunlarında müsabaka yapılan 9 spor branşından biri
- 11) Trabzon'un eski adı Trapezus'un (Grekçe) anlamı
- 12) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından geliştirilen ve 1995 yılında uygulamaya konulan "Evcil Hayvan Genetik Kaynaklarını Koruma Projesi" kapsamında koruma altına aldığı keçi türü
- 13) Akçaabat ilçesinin eski adı
- 14) 1920 yılında taştan yapılmış Fatsa'da tarihi camii
- 15) Dünyanın en uzun ikinci mağarası olarak da kabul edilen Trabzon'un Düzköy ilçesinin 5km. güneybatısında 1050 metre rakımlı mağara
- 16) Espiye'nin doğusundan denize dökülen 80 km. uzunluğundaki dere
- 17) Haberleşme ve gözetleme amacıyla kullanıldığı ve 14. yüzyılda Cenevizliler tarafından yapıldığı tahmin edilen Pazar'a 7 km uzaklıktaki kale
- 18) Trabzon'da yapılan 14.Uluslararası Karadeniz Tiyatro Festivaline katılmış ülkelerden biri
- 19) Akkuş, Korgan ve Kumru ilçelerinin Tokat iline bağlı komşu ilçesi

[illegible]

www.**doka**.org.tr

444 82 90

